

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona
Egy hónap 2 korona

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
Egy sorra felül sor egyszer 20 fillér
minden következőjéül 18 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 127.

KIADÓHIVATAL:

Arad, Nyomda Részvény
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 131.

Arad, 1915.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, április 23.

Uzsoknál visszavert orosz támadás.

(Vezérkari elismerés magyar ezredeknek.)

Budapest. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Orosz-Lengyelországban és Nyugat-Galiciában helyenként ágyuharc volt.

Kárpáti arcvonalon egy az uzsoki szorosban és annak mindkét oldalán levő állásaink ellen intézett újabb rohamot véresen visszavertük. A heves támadások alkalmával, amelyek részben tüzéségünk leghatásosabb tűzében összeomlottak, részben pedig a gyalogság ellentámadásai által visszavetettek, ismét igen súlyos veszteségeket szenvedett az ellenség. Csak egy az ellenség által megtámadott hegykupon levő állások előtt négy száznál több orosz hullá hevert. Tizenkettedik gyalogezred, továbbá a brassói és marosvásárhelyi huszonkettedik és huszonegyedik honvéd gyalogezredek, valamint a harcokban részt vett egész tüzéség különösen kitüntették magukat. Ezerekszáz orosz elfogtak.

Kárpáti arcvonal többi szakaszában, továbbá Délkelet-Galiciában és Bukovinában csak helyenkénti ágyuharc és csatározások voltak. Hőser altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

(A 12. gyalogezred a híres Mádi-Kovács tábornok nevét viselő csapat Komárom háziere, magyar és tót fiukból áll.)

Műszaki csapatok harca a francia fronton.

Berlin. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A Labassee csatornától délre és Arrastól északnyugatra sikeres akna-robbantásokat végeztünk.

Az Argonneokban és a Maas és Mosel közti terepen heves tüzéségi harc volt.

A Bois de Pretre nyugati részében a franciák ma éjjel tüzei való rajtaütés után ellenünk támadtak, de súlyos veszteségek mellett vissza vertük őket.

A Hartmannsweilerkopf északi lejtőjén tegnap összeromboltuk az ellenségnek egy támaszpontját és este visszavertük az ellenségnek egy támadását.

Keleti hadszíntér:

Keleten a helyzet változatlan. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Legyőzhetetlenek vagyunk.

Köln. A Kölnische Zeitung reprodukálja a Corriere della Seranak valószínűleg Gatti vezérőrnagytól származó cikkét, amely Ausztria-Magyarország és Németország katonai helyzetét fejtegeti és arra a konklúzióra jut, hogy a két középeurópai hatalmasságot ellenfelei aligha fogják legyőzhetni. A cikk főleg Németországgal foglalkozik és a többek között a következőket írja róla:

— Németország belső helyzete teljesen konszolidált. A gyárak foglalkoztatva vannak, a földek meg vannak művelve, Németország hadi és gazdasági szervezete szitárd. Németország ellenségei alig remélhetik, hogy az offenzívát átvihetik a Rajnán. Franciaország táradt, Oroszország nem bizonyult offenzív erejűnek, Anglia egyáltalában nincsen offenzívára teremtve és céljai sem mennek ilyen messzire. (M. T. I.)

A negyedik ut.

Arad, április 23.

Az a mutató-ujj, amely a francia újságok haditérképein a Budapest felé vezető utat jelezte, megint görbült egyet. Ez a mutató-ujj tulajdonképpen Berlin irányában forog, amikor az orosz seregeket ide-oda küldi. Először Kelet-Poroszország felé nézett. Ott be is törték az oroszok, hogy azután Hindenburg vas-ösztimája száz ezreket taposson szét közülük. Próbáltak Boroszló felé menni — a támadás sokkal mélyebbre pattant vissza, mint amennyire előre akart jutni. Az utolsó, kétségbeesett erővel és minden képzeletet felülmúló emberpazarlással hajszolt haditerv a Kárpátoknak vetette magát, hogy a mi vérző testünkön keresztül, Budapesten és Bécsen át jusson a tavaly októberre kitűzött berlini bevonuláshoz. Akármilyen tulerőre építették ezt a tervet, a támadás megtört a mi katonáink osodákat művelő bátorságán, kitartásán és harcokészségein. Most, amikor az oroszok már nem leplezhetik a kárpáti támadás sikertelenségét, amikor horribilis veszteségeik árán belátják a további erőlködésnek kilátástalan voltát, — új nótát fújnak. Azt mondják: „Van más ut is Berlinbe, nemcsak az, amelyik Budapesten és Bécsen át vezet“.

Van, — de azt az oroszok ép úgy nem fogják megjárni, mint a többieket. Ha van még fölösleges, pusztulásnak szánt embertömege az orosz birodalomnak, akkor erre nézve a mutatóujj elfordulása csak annyit jelent, hogy azok nem a Kárpátok között, hanem más mezőkön fognak elvérezni. Ugy látszik, a könnyelmű játékosok módjára, mindent eltékozolnak, amíg a játszmat feladják. Ha az orosz hadvezetőségben az emberi érzés is szóhoz juthatna, ha meghallgatást találhatna az a szempont, hogy kell valamit hagyni a jövőnek, ke-

nyérkeresőket, családfenntartókat, valamit az ország gerincéből, — akkor a Kárpátok sikertelen és veszteségteljes ostroma után a háboru befejezésén kellene gondolkodniok. Ugy látszik, ez a belátás még nem érett meg. Pusztuljanak a még meglevő száz ezrek, milliók, — hátha ezek föláldozásával válik lehetővé a lehetetlen: a berlini bevonulás. Azután jöhet a cár birodalmába a nyomor, az inség, a kétségbeesés világa; ha forradalomban tör ki, legalább annyival kevesebb lesz a lázadó, amennyi a hadjáratban elpusztult.

Ha a Kárpátokon átkergetett előnyomulás nem volt a legutolsó, ez az újabb ut, amennyiben megkísérlik, minden bizonnyal az utolsó lesz. Ennek is az a látszata, mintha a hecsületes orosz a pénzelőinek, a franciáknak, meg az angolnak elmondhasa: megpróbáltam mindent, amit kívántatok tőlem. A franciák, akik hasztalanul próbálnak valamit is visszacserezni a németek által megszerzett területekből, az angolok, akiknek tengeri haderejét állhatatosan pusztítják a német tengeralattjárók, a maguk erőtlenségét, kudarcait ezzel szeretnék helyreütni. Konstantinápolyba se lehet, a Dardanellákon keresztül, — Berlinbe, Berlinbe!

Az orosz megpróbálja, — úgy, hogy a próbálkozás első gondolataban benne van az eredménytelenség tudata. Megpróbálja, s ki tudja, hány százezer életbe kerül, hogy az orosz a szövetségesi hűség teljesítésében a legvégső határig jusson. Ez az utolsó ut már az entente magán-ügye; ránk annyi benne a rossz, hogy tovább kell vívnunk a harcot, a melynek hatalmas erőfeszítései, megpróbáltatásai után bizonyára örömet láttuk volna a pihenést, a megváltást. Ha attól még egy összecsapás választ el,

szövetségesünkkel együtt azt is álljuk, azt is visszaverjük. Bizzunk benne, hogy seregeink rövid idő alatt megszerzi az oroszoknak azt az alkalmat, hogy szövetségeseiknek azt jelenthessék: a Berlin felé tervezett, visszavonhatatlanul utolsó előnyomulás se járt eredményre.

Anglia szomorú csalódása.

(A blokádnak hatása.)

Távírási tudósítás.

Berlin, április 21.

Anglia reményéből, hogy a német tengeralattjárók háborúja csupán bluff, nagyon szomorú csalódás lett. Nyolc hete tart ez a háború és súlyos anyagi és erkölcsi veszteségeket okozott az angoloknak. A csapatszállítások Franciaország felé az utóbbi hetekben csupán éjszaka történnek, a páncélosok és torpedók erős kísérete mellett, a legnagyobb titokban. Legutóbb kórházhajókon szállítottak már csapatokat. A szállítmányok igen nagy késéssel és kalandos utazások után érkehetnek meg. Az angol csapatok között különben a tengeralattjáróktól való rettegés miatt több ízben tapasztaltak vonakodást és ellenszegülést, a Franciaországba való átszállításoknál. Az angol hadiflotta pedig, amelyért oly sok milliót áldozott a nép, még mindig a biztos hadikikötőkben kénytelen tartózkodni és nem merészkedik a német tengeralattjáróktól való féltelmében a nyílt vizekre. Tétlenül nézi, hogyan pusztul lassan, de biztosan az angol kereskedelmi flotta.

Az óriás hajók, a dreadnoughtok, vagyis a „senkitől sem féltő” tengeri várak hűtlenség lettek nevükhöz és a „Britania rule the waves” büszke éneke gunyduallá változott. A flotta, amely az egész világ vizein akart uralkodni, nem ura a brit belső vizeknek sem. A hatalmas admirális nem tud más tanácsot adni a kereskedelmi hajóknak, mint azt, hogy rejtőzzenek idegen államok lobogói mögé. Ahol pedig német hajók szembe találkozhattak az angol páncélosokkal, a németek fölény tagadhatatlan volt és csupán óriási túlerővel tudtak sikert elérni a brit hajók. A morális siker azonban, amely a német páncélosok és tengeralattjárók haditettei nyomán támadt, csodálatos fényben ragyogtatja az egész német tengeri hatalmat.

Az anyagi siker is kielégítő. A brit admirális ugyan a február tizenhétedikén óta elsüllyesztett nagyobb kereskedelmi gőzösök számát csupán huszonkettőre teszi. Egészen bizonyos azonban, hogy az admirális ezúttal sem mond igazat. Megállapítható, hogy az első kilenc napon két csapatszállító gőzöst és husz kereskedelmi hajót elsüllyesztettek a tengeralattjárók és aknák. Március utolsó heteiben huszonnégy gőzöst semmisítettek meg és így az elsüllyesztett kereskedelmi hajók száma legalább háromszor akkora, mint amennyiről a brit admirális beszámol. Ha a nagyobb gőzösök értékét rakományal együtt egy millió márkára tesszük, az angolok veszteségei április első hetéig meghaladják a hetven milliót.

Még sokkal nagyobb károkat okoznak Angliának a hajójáratok beszüntetése. A matrózok sztrájkja és különösen a itűtők munkabeszüntetése még egyre tart. A szállítási illetékek, valamint a biztosítási illetékek harmincegyven, sőt hatvan perentes emelkedést is mutatnak. A gabona, tojás, vaj és ipari nyersanyagok szállítása miatt a drágaság már hetek óta kibíratatlan. A tengeralattjárók háborújának kritikái következményei már teljes mértékben láthatók egész Angliában és ezek a jelenségek mindinkább erősödnek.

Statáriális bíróság elé a csaló hadseregszállítókkal.

(Farkas Pál interpellációja. — A képviselőház hadiülése. — Tisza István gróf hétfőn ismerteti az általános helyzetet.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, április 22.

A mai ülés a formalitásoké. Az előadók biterjesztik jelentéseiket a kormány javaslatairól, amelyeket a bizottságok letárgyaltak. Az első érdemleges ülés hétfőn lesz s a képviselők érdeklődése erre a napra összpontosul, mert híre jár, hogy hétfőn, közvetlenül az ülés megnyitása után Tisza István gróf miniszterelnök tesz nyilatkozatot az általános helyzetről.

A hangulat a két folyosón a várakozás állapotára helyezkedik. A munkapárton az ellenzék magatartásától teszik függővé a munkarend megállapítását, míg az ellenzék azt panaszolja, hogy a kormány megszegte a treuga deit s olyan javaslatokat is a Ház elé terjesztett, amelyek, szerintük, párhatalmi érdekeket szolgálnak. Az interpellációs könyvben Farkas Pálnak a hadseregszállításra vonatkozó interpelláción kívül Rakovszky István jelentett be sürgős interpellációt a külügyminiszteri változásról.

Az interpellációban Farkas Pál azt óhajtja előadni, hogy a szállítási csatlókkal úgy bánjanak el, mint statárium idején a közönséges gonoszokkal szoktak és ne adják meg nekik azokat a kedvezményeket, amelyeket most megadtak.

A másik sürgős interpellációt Rakovszky István fogja a Ház elé terjeszteni, aki Berchtold gróf volt külügyminiszter bukásának okairól fog kérdést intézni a miniszterelnöknél. Beavatottak szerint ebben az interpellációban több kényes részlet is lesz eszenciákat rejteget.

Egy fővárosi estilap tudósítója beszélt az ülés megnyitása előtt a miniszterelnökkel és megerősítette előtte, hogy hétfőn a népfelkeltési törvény első szakaszának tárgyalása előtt felszólal és ismerteti az általános helyzetet.

(Hazai Samu jókedvü.)

Tíz órára volt rendelve a képviselőház ülése, de háromnegyed tizkor még egy lélek sem volt a folyosón. Igen lassan gyülekeztek; elsőnek Lukács László jelent meg kevéssel tíz óra után s utána rögtön jött Hazai Samu báró. Hazainak igen jó kedve volt, ami perese ismét alkalmat adott annak a Bismarck anekdotának variálására, hogyha Hazainak jó kedve van, akkor jól állunk a Kárpátokban. Lukács egy kis csoport előtt a harctéri helyzetről tartott előadást.

(Tisza István gróf a munkarendről.)

Beöthy Pál háromnegyed tizenegy órakor nyitja meg az ülést.

Hegedüs Kálmán a sajtókaucióra és a munkásbiztosítóra vonatkozó igazságügyi bizottsági jelentést terjeszti be,

Jakab Elemér, a hazaárulók vagyoni felelősségéről szóló igazságügyi miniszteri jelentést, Illés József, a kivételes intézkedésekre vonatkozó jelentést,

Rakovszky Iván, a parlament és a törvényhatóságok mandátumának meghosszabbítására vonatkozó közgazgatási bizottsági jelentést,

Hámori László a kivándorlási bizottság több jelentését,

Simon Elemér pedig a népfelkeltési törvény kiegészítésére vonatkozó két javaslat bizottsági jelentését mutatja be.

Ezután Beöthy Pál elnök kéri, hogy a Ház legközelebbi ülését hétfőn tartsa és ennek tárgysorozatára a népfelkeltési törvény kiegészítésére szóló törvényjavaslatot, a népfelkeltőknek Galiciába és Bukovinában való felhasználására vonatkozó javaslatot és végül a népfelkeltés igénybevételéről szóló honvédelmi miniszteri jelentést tűzzék ki.

Tisza István gróf miniszterelnök kijelenti, hogy hozzájárul az elnök javaslatához, de régebbi ígéretéhez képest felhasználja az alkalmat, hogy a Házat a munkarendre vonatkozólag röviden tájékoztassa. A dolog természeténél fogva elsősorban a honvédelmet érintő javaslatok tárgyalása szükséges. A mi pedig a további munkát illeti, arra vonatkozólag az a nézete, hogy a bizottságoknál levő javaslatok azok természetét szerint három csoportba oszthatók és pedig igazságügyi, közgazgatási és pénzügyi javaslatokra.

Mint hogy az igazságügyi bizottság előtt olyan javaslatok vannak, amelyeknek beható és hosszabb megvitatása várható és kívánatos, ennél fogva azokkal kell előbb végezni, a melyeket ez a bizottság nem tárgyal, illetve más bizottság már letárgyalt.

Előbb le kellene tehát tárgyalni a honvédelmi javaslatokat, azután a közgazgatási bizottság, a pénzügyi bizottság és végül az igazságügyi bizottságnál levő javaslatokat. Ezt egyelőre nem óhajtja mint indítványt tekinteni, mert hisz esetről-esetre mindig megbeszélés tárgya lehet, hogy mi kerüljön napirendre, csak nagyjából akarta ígéretének megfelelőleg a Házat a tárgyalások sorrendjéről tájékoztatni.

Polónyi Géza: És az ülések ideje?

Tisza István gróf: Erre vonatkozólag újabb eszmét nem hallottunk. Egyik és talán legfontosabb óhajtás, hogy gyorsan végezzünk a javaslatokkal. Az ő egyéni nézete mindenestre az, hogy a Ház alaposan, de gyorsan végezze el munkáját. De elvi vagy politikai szempont nem jön figyelembe, csak az, hogy a fontos javaslatok mielőbb elkészüljenek.

Beöthy Pál elnök kijelenti, hogy ellenvetés hiányában az ő javaslatát a Ház elfogadja.

Hitelesítették a jegyzőkönyvet s ezzel az ülés féltizenkettőkor véget ért.

Návay Lajos az éjszakai mulatozások ellen. Makóri írják: Návay Lajos, a képviselőház volt elnöke, mozgalmat indított azért, hogy az éjszakai mulatozásokat hatóságilag tiltsák be. Csanádmegye közgazgatási bizottságának legutóbbi ülésén okolta meg Návay álláspontját: Olyan időkben élünk, — mondotta — hogy minden szenvedély kielégülést találhat. Akiben sok a duhajság, a virtus, az kedvét töltheti a harctéren, ahol hasznát veszik a temperamentumos legénynek, akin pedig a pénzköltés szenvedélye vesz erőt, az a hadijótekonyság oltárán elégítheti ki igen nemesen szenvedélyét. A bizottság helyeselte Návay szavait s az alispán megígérte, hogy véget fog vetni az éjszakai mulatozásoknak.

Már nem Budapesten át vezet az út Berlinbe.

(Az orosz offenzíva új iránya és célja. — Visszavonul a kárpáti orosz sereg?
— Hallgatás a kudarc leplezésére.)

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Páris—Magdeburg—Budapest, április 22.

Új gondolatuk támadt az oroszoknak?

Páris. A francia lapok azt írják, hogy a kárpáti kudarc folytán az oroszok kezdik feladni azt a gondolatot, hogy Berlinbe jussanak Budapesten és Bécsen át. A német fővárosba más ut keresendő. A Journal tudósítója írja Varsóból: Helytelen folyton a Kárpátokról beszélni. A hatalmas orosz előretörésekre alkalmas más front is, így a Thorn-Krakó vonal.

Az orosz kárpáti sereg visszavonulása (?)

Magdeburg. Mint a Magdeburger Zeitung jelenti, a Pétervári Távirati Ugyenkség hivatalosan közlése, hogy elrendelték a kárpáti orosz hadsereg visszavonulását. A visszavonulás okául a Kárpátokban beállott időváltozást jelölik meg. (Ez a fontos hír természetesen még megerősítésre szorul. A szerk.)

Szükszavu kommuniké.

Zürich. A Daily Telegraph szentpétervári tudósítója táviratozza, hogy az orosz frontról érkező híradások kimaradása miatt nem kell a kárpáti operációk szünetelésére gondolni (?). Az operációk a Kárpátokban a „fontosság maximumát” érték el. A stratégiai előkészületek érdekében a generalisszimusz a kommunikékat a lehető legrövidebbre szabja. A szakértők körében az a vélemény, hogy a kárpáti csata vége, rövidesen várható (?)

LEGUJABB.

Erkezett reggel 3 órakor.
(Távirata, cenzurázva.)

Budapest. A Bud. Tud. jelenti: Károlyi Mihály gróf tegnapi amő kijelentése, hogy a háború alatt a kormány pártpolitikat üz, meglepte a miniszterelnököt. A kormány a háború kitörése óta azt vallotta, hogy a háború alatt minden partkérdesnek szünetelnie kell. Az ellenzék tekőtejezné a kormányt, ha sérelmeit közőlné vele orvosias céljából. A penzintezeti központ képviselőházi tárgyalásán behozonyítja, hogy a tervezett központ a magyar penzintezeteknek a kormányhoz való tőggési viszonyát csökkeneti.

Budapest. Tisza Lajos gróf állapotában a mai nap folyamán örvendős javulás állott be. Dollinger tanár este fél tizkor látogatta meg a nagybetegét és szintén konstataálta a javulást. Továbbra is teljes nyugalmat ajánlott.

London. A „The Nation” című lap a neuchapellei csatáról írva megállapítja, hogy az eddigi összes veszteségek tizedet, tizenháromezer embert veszítettek az angolok ebben a csatában. Ilyen veszteséget — írja a lap — csak a tlandriai német front áttörése érdemelt volna, de a csata eredménye az

Eperjes. Az elmúlt nap a sárosi és zboroi fronton az agyuharcóit eite-kintve nyugalom volt. Helyzetünk kitűnő.

Ünneplik József főherceget.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: József főherceget április 26-ikán, katonai szolgálatának negyedszázados jubileumán ünnepelni fogják katonái.

Heves harcok Csernovic körül.

Csernovic. Két nap óta szakadatlanul heves harc folyik Csernovictól északra. Az oroszok a bojani temető sarkait barrikádokul használják. Azt az ellenséges repülő, aki Csernovicra bombákat dobott, egy német Taube üldözöbe vette és lelőtte. Az orosz pilóta meghalt, gépe pedig pordorjává zuzódott.

Dornawatra. A Dnyeszter és a Pruth között az oroszok erősen beásták magukat. Az orosz offenzíva erőtiennék bizonyult. A román határ irányában erős tűzérsegi harc folyik.

Német előnyomulás Suvalkiban.

Stockholm. Az orosz vezérkar tegnapi jelentésének ezt a passzusát: „A német előörök élénk tevékenységet fejtenek ki Marjampol és Kalvarja vidékén” — a Stockholma Dagblad katonai munkatársa arra magyarázza, hogy a németek — bár az időjárás viszonyok a lengyel és litván moosaras vidéken csaknem lehetetlenné teszik a hadseregrészek mozgását — megkezdtek az előnyomulást Suvalki-kormányzósgban.

angol offenzíva megbénulása. A lap megállapítja, hogy az angol agyuk saját csapatokra totek.

Milano. A Corriere della Sera jelenti Londonból: Anghában százezer ágyat szerelnek fel sietve.

Berlin. Glensarse angol halászgőzöst egy német tengeralattjáró elfogta és német kikötőbe magával vitte.

Madrid. Algesirasból jelentik: Gibraltárnál a hajók indiai legénysége közt nagyarányú lázadás tört ki.

Róma. Tripoliszban összerúthözés történt az olasz katonaság és a benszülöttek között. Az utóbbiak jelentékeny veszteséget szenvedtek és az olaszoknak is több tisztjük elesett.

London. Khaidernél több órás út-közvet totyt a törökökkel. Az angolok vesztesége hatvan ember.

Szofia: Radew törökbarát író kinevezték Szofia polgármesterévé. A bolgár lapok naponta feljajdulnak a macedóniai bolgárüldözések miatt. A bolgárok és albánok tömegesen menekülnek Ujserbiából.

Bukarest. Egy szerb szocialista lap szerint Belgrádban tizenkétezer személy éhezik, a városnak nincs pénze a segítyezésre. Hetvenötezer dinár kellene havonta.

Galac. Ketriz orosz tábornok Szerbiába utazott, kijelentése szerint fontos megbízatással.

Szünetel a Dardanellák ostroma.

(Az entente hajóinak pusztulása. — Katonák vérengzése Kairóban.)

Távirati tudósítás.

Konstantinápoly—Athén, április 22.

Smyrna megerősítéee.

Athén. Smyrnát ízáosan megerősítik. A kuismani tontos kikötőt száznai több agyuvai szerettek fel.

Járvány pusztítja az orosz sereget.

Szofia. A kaukázusi orosz seregekben nagy járvány pusztít. Eddig tizennyolc, ragályos betegekkel telt vonatokat kellett elkülönlíteni.

Szemtanu az Dardanellák ostromáról.

Konstantinápoly. Az Osmanischer Lloyd haditudósítója, a Dardanellák ostromának részleteiről és a gallipolii löhadiszállásra érkező hiteles jelentésekről a következőket írja hadnaplójában.

Április 18. Reggeli három órakor az angol torpedóflotilla a szoros felé közeledett sebes irammal. Fényszóróink észrevették őket és 8 óra 20 perckor hidrolánjaink feiszálltak, két gépünk az ellenséges flotilla felett keriagett, egy pedig Tenedos irányába vonult el. A két gépet az ellenség erős tűzésel atá fogta. Három óra harminc perckor hidrolánjaink elérték céljukat, teljesen lekötötték az ellenség figyelmét és nekünk ezalatt sikerült parti tőegeinkkel két angol torpedót súlyosan megrognálnunk. Az egyik azonnal süllyedni kezdett, a másik nehezen elérte a flotillát és ezután Tenedos irányában kivontatták a haravónalú. Mentőcsónakjaink 8 óra 40 perckor indultak el. Tizenegy sebesültet hoztak be, köztük egy főhadnagyot, ezenkívül hét sebesületen embert, köztük egy kapitányt. Kúeno heitestet is hoztak a hajó, ezeket délután katonai pompával temették el.

A Tenedos felé elszállott hidrolánunk délbén sértetlenül tért haza. Mint jelenti, négy bombát dobott le, mind a négy talált és egy angol csapatcsalító hajón borsasztó pusztítást vittek véghez.

Egy könnyen sebesült fogoly altiszt, aki a minap érkezett Kairóból Tenedosra, a kairói állapotokat a következőkben világította meg:

— Az ausztráliai és újzélandi csapatok között a féltlen életmód miatt minden fegyver megszűnt. Husvét napján az utcán három nőt kínoztak halálra a katonák és a rend helyreállítására odaérkezett legénységgel véres harcot vívtak. Két zászlóaljnak sikerült végre nagynehezen rendet csinálni. Számos halott és sok sebesült maradt az utcákon. Ennek a vérengzésnek a kairói Eskebieh negyed volt a színhelye. Es alkalommal ötven ausztráliai katonát elfogtak és hadbírósg elé állították.

As entente veszteséget a Dardanellákban.

Bécs. Konstantinápolyból jelentik a Südslavische Korrespondenz-nek: A török lapok összeállítását közőlnék az angol-francia flotta eddigi veszteségeiről a Dardanellákban és megállapítják, hogy a szövetségesek itt szenvedtek a világháborúban a legnagyobb tengerészeti veszteségeket. Eddig a Dardanellák előtt két angol és két francia sorhajó süllyedt el, két angol csatacirkáló lett harcceptelen, két vagy három sorhajó szenvedett súlyos sérüléseket, két tengeralattjáró, a francia Saphir és az angol H 15 süllyedt el és végül három ellenséges torpedószűt furtak fenékbe. Ezenkívül egész oslónak aknakereső hajót elsüllyesztettek és az ellenséges egységek nagyobb részében kisebb-nagyobb kárt okoztak.

Az ellenséges tengerészeti legénység a törökök becsülése szerint ezeröttszáz embert vezetett. Hozzá kell még venni, hogy egy francia cirkáló Dedeagacsnál sátonyra futott és egy angol hadihajót a Szezei-csatornában fenékre furtak. Ezzel szemben a törökök vesztesége jelentéktelen. A Dardanellákban csak az öreg kaszárnyahajó, a Messudie süllyedt el december 13-án, az emberekben pedig a törökök

vesztése itt csak 28 halott és 52 sebesült volt, a Dardanellák erődei közül pedig csak a külső bejáratnál lévő nyílt földműveket pusztították el. Ezenkívül a török flottából csak a Medsidie pusztult el, amely aknára futott és a Timur Hissar, amely az Aegei-tengeren ment sátonyra. E kimutatásban még nem szerepelnek az oroszok fekete-tengeri veszteségei.

Megverték a Kárpátokban az orosz Przemysl divíziót.

(A kárpáti német seregek vezérkari főnökének nyilatkozata. — Elvérik az ellenséget.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, április 22.

A Pester Lloyd tudósítója, Strasser József dr., a Kárpátokban küzdő német déli hadsereg főhadiszállásán beszélgetést folytatott a német Kárpáti hadsereg vezérkari főnökével. A nagyérdemű interjú a következő:

A német táborban csupa jókedvű és barátságos embert látni, valamennyi bizakodó, félelem nélküli és minden póztól mentes, szinte tendenciózusan egyszerű. Ugy viszik véghez világtörténelmi tetteiket, mint mindennapi dolgukat.

Láttam a főparancsnokot, Linsingen tábornokot, aki ép a hadállásából tért vissza. Magas termete alig tűnik fel a német környezetben, de tekintete elárulja a vezért. A generális arcvonásai, a kicsiny, nyugodt, hideg, átható szemei, kemény homloka, szürkülő haja, minden — mint valami családi hasonlatosság — régi hadvezérek képeire emlékeztet.

A déli hadsereg vezérkari főnöke, von Stolzmann vezérőrnagy. Tekintete vidám, nap-sugaras, sűrű haja szőke, gondosan van elválasztva, bajusza lenszőke. Dolgozószobájában fogad engem. Valami romantikust vártam és helyette meleg szobába jutottam, amelyben egy nagy térkép fekszik az asztalon. Semmi több. Egy lélek sincs a szobában. Magamban gondolom: a vezérkari főnök mindent kívülről tud. Dirigál, anélkül, hogy a partitúrába tekintene. S amint mosolyogva beszél a vezérkari főnök, mindjobban megerősödik bennem ez a hit.

— Természetes — mondotta a vezérőrnagy — hogy tervekről és szándékról nem szólhatok önnek semmit. Mi itt a tescheni osztrák-magyar főparancsnokság kommandója alatt állunk, amelynek hivatalos jelentései kellő mértékben tájékoztatják a publikumot. Nyilatkozatom tehát csak általános téren mozoghat. A téli hadjárat nehézségei a Kárpátokban rettenetes nagyok, hallatlanok voltak. A haditörténelem eddig még nem is tudott ilyen nehézségekről. Az 1870–71-iki háborúban szintén volt téli hadjárat, de sokkal enyhébb klíma alatt. Az orosz-japán háborúban is harcoltak télen. De a Kárpátokban a kegyetlen télhez járult még az a körülmény, hogy a csapatoknak szabadban kellett maradniuk. Tessék ehhez hozzáadni az ellátás és a lőszerutánpótlás hallatlan nehézségeit! És mégis mindezen keresztül estünk! Máig — amikor már enyhébb az idő — egyetlenegy nap sem volt, hogy bármely állásnál is municióhiány lett volna, vagy a legénység élelmiszerek hiányát érezte volna! A téli hadjárat nehézségeinek leküzdése határozottan a legnagyobb teljesítmény volt, amit a haditörténelem valaha is produkált! S mindez csak azért volt lehetséges, mert a legénység kvalitása és ellenálló ereje mindent le tudott győzni!

— És a terep?

— A terep az első pillanatban hadszin-

térnek egyáltalán lehetetlennek látszik! Csak látni kell a magaslatokat! Az olyan támadás, amelyet nem a legnagyobb elővigyázatossággal vezetnek, feltétlenül halálos a támadóra nézve. Derék csapatainknak nemrég sikerült a zwinini magaslatokat bevenni. Láttam azt a hegyet felhőfoslányokba és hóvadásba takarva, amint tomboló vihar szántott végig rajta. Eleinte lehetetlennek látszott. És még is ment. Sok foglyot ejtettünk, az orosz parancsnok is kezünkbe került. Ő maga jelentette ki, hogy soha sem hitte volna, hogy a mi csapataink el tudják foglalni a magaslatot. Tényleg ez a teljesítmény a jelen háború, sőt egyáltalán a háború egyik legnagyobb ténye.

— Feltehető, hogy az orosz támadás tért nyer?

— Az orosz front-támadás több, mint nehez, egyáltalán lehetetlen. Front-támadás mellett elvérik még a legbőkezőbb áldozatkészség is. Az orosz veszteségek már is abnormálisak. Még ha fel is tesszük, hogy az orosz foglyok vallomásai túlzottak és romantikusak, még is kétségtelen megállapítást nyert, hogy az oroszok rettenetes tömegeket vesztek halottakban, sebesültekben és betegekben, továbbá foglyokban. Annyira megy a dolog, hogy minket a legnagyobb öröm tölt el, ha az oroszok támadnak. En a magam részéről minden erre vonatkozó jelentést a következő szavakkal üdvözölöm: „Hála istennek, már megint támadnak.”

— És a jelenlegi helyzet?

— Minden tekintetben kedvező. Mindenütt előrehaladunk! Még Homonnától északra is elkészültek az ott álló csapatok az orosz Przemysl divízióval és nyomulnak előre. A kárpáti esztában mi egyetlen lépést sem tettünk hátra. Amit nyertünk, azt többé nem áldoztuk fel. A kárpáti harc nem egyszerű séta, de ha lassan is, haladunk előre!

— Lehet még tartani a kárpáti front keresztültörésétől?

— Semmi esetre. Kizártnak tartom, hogy az oroszok a kárpáti frontot át tudják törni. Nyugodtan mondhatom, hogy ez kizárt dolog. Ezt teljes nyugalommal megírhatja. A Kárpátokban nem reuzálhatnak az orosz fronttámadások. Minél inkább, minél többet támadnak itt az oroszok, nekünk annál jobb.

Uj egyetemi magántanár. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Pekár Mihály dr.-nak, a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumba szorgalmattételre rendelt budapesti tudományegyetemi adjunktusnak a budapesti tudományegyetem bölcsészettudományi karán „A magasabb rendű emlíősek és az ember életiana” című tárgykörből egyetemi magántanárként történt képesítését jóváhagyólag tudomásul vette és nevezett ezen minőségében megerősítette. Az új egyetemi tanár aradi származású ember, fia néhai Pekár Károly aradi Máv. üzletvezetőnek.

Előléptetések az aradi üzletvezetőségénél

(A Máv. tisztviselők májusa.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 22.

Május hó 1-én az aradi üzletvezetőség területén beosztott tisztviselők között a következő előléptetések történtek:

V. fiz. oszt. 3. fiz. fokozatából a 2. fokozatába: Szentlélek Kálmán felügyelő.

VI. fiz. osztály I. fokozatából az V. fiz. oszt. 3. fokozatába felügyelővé: Adler Samu főmérnök, Weil József főmérnök és Singlári Gyula főellenőr.

VI. fiz. osztály 2. fokozatából az 1. fokozatába: Nagy Sándor, Major János, Szűsz Gyula, Csáky István főellenőr és Adler Armin főmérnök.

VI. fiz. osztály 3. fokozatából a 2. fokozatába: Schusnek Rezső, Szeverény Sándor, Halpern Henrik, Vértés Henrik, Eissen József Ede főellenőr és Baumann János főmérnök.

VII. fiz. oszt. 1. fokozatából a VI. fiz. oszt. 3. fokozatába: Langyel Gergely, Timkó Lajos, Rózsa Ambrus ellenőrök főellenőrökké; Feledy Miksa, Kürti Vilmos és Sárközy Tibamér mérnökök főmérnökké.

VII. fiz. oszt. 2. fokozatából az 1. fokozatába: Bartos Károly, Mohai Adám, Riemer Adolf, Kovács Vencel, Dobó Kálmán, Kirschbaum Manó, Kliegel Rezső, Beer Lajos Ferenc ellenőrök, Lesskó Sándor dr., Major Sándor dr. s. titkárok, Trattner Jakab és Wirschatler Armin mérnökök.

VII. fiz. osztály 3. fokozatából a 2. fokozatába: Machniewaky Viktor, Cziráky Ferenc, Rózsa János, Nagy Vilmos Sándor, Zách József, Horváth Lázár, Lovas József, Sifrán Gyula, Müller Gyula ellenőrök, Takács Gyula, Riedt Károly és Sebők Salamon mérnökök.

VIII. fiz. oszt. 1. fokozatából a VII. fiz. oszt. 3. fokozatába: Fischer Salamon, Nagy Géza, Fábry Dezső, Biedermann Ferenc, Hajós Emil, Gresz János, Szeghy Géza, Arányi Sándor, Spirsiczky Gyula, Dedo Károly, Lányi Béla hivatalnokok — ellenőrré; Lang János fogalmazó — s. titkárrá, Gáspár Imre, Eicher György és Dima Emil mérnökök.

VII. fiz. oszt. 2. fiz. fokozatából az 1. fokozatába: Volkmer Rajmund és Boér Gyula mérnökök, Katrovics Jakab fogalmazó, Horváth Dezső, Steiner Ede, Ritt Gyula, Stine József, Schindt János Pál, Benedek István, Buzeczky Béla, Simon Ede, Rigler Ernő, Brozák Kálmán, Pálmai Róbert, Cimentisz Arpad, Gedinger Géza, Fischer Sándor hivatalnokok.

VIII. fiz. oszt. 3. fiz. fokozatából a 2. fokozatába: Nagy Géza János, Bárdy István, Várhelyi Ferenc, Walter Jenő, Lévy János, Holzinger József, Steiner Béla, Fialkovszky Bódog László, Bodrogyi András, Márk János, Dobozi Ferenc, Szirmay György, Farkas Lajos hivatalnokok, Szendelbach Péter dr., Vargyas János dr. és Szücsi Sándor fogalmazó, Virág Károly és Weisz Odón, Jób Oszkár és Kenedi Sándor mérnökök.

IX. fiz. oszt. 1. fokozatából a VIII. fiz. oszt. 3. fokozatába: Ritter Armin, Farkas Ede, Imre Géza, Bodnár Nándor, Rudnai Béla, Kabdebó György, Sütő János hivatalnokok.

IX. fiz. oszt. 2. fokozatából 1. fokozatába: Tóth Pál, Scherfenéder Kálmán, Magyar János, Neiszer János, Keszege István, Mucicska Béla, Bochandovics Béla, Nagy Lajos, Menyhár János hivatalnokok.

IX. fiz. oszt. 3. fokozatából 2. fokozatába: Popovits Ignác, Gerő Béla, Kanyó Tivadar, Wallentinyi Gyula, Ozömpöly Ignác, Deák Géza, Biró Ágh János, Moldován János, Zsura Miklós, Bodea György, Toró József, Fehér Lajos, Tóth János, Jakab Kálmán, Lein Zsigmond, Gulden Gusztáv, Papp Aladár, Princzipal János, Rocs Dezső, Klein Imre, Markovits Leó, Varga Jenő, Kummer Béla, Nagy Gyula, Szabó Mihály, Vig Lajos, Szabó István, Ferenczy Kálmán.

Százezer embert élelmez Aradmegye.

(Az alispán a liszt és kenyérszükséglet rendezéséről. — Közélelmezési számla. — A tartalék eleségkészletek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 23.

Abban a jelentésben, amelyet Dálnoki-Nagy Lajos dr. alispán Aradmegye törvényhatósági bizottsága elé terjeszt, külön és terjedelmes fejezet foglalkozik a háborúval kapcsolatos közérdekű intézkedésekkel, ezek között elsősorban természetesen a megye lakosságának élelmezésével, valamint a hadbavonultak hozzátartozóinak segélyezésével.

A termés biztosítása érdekében — jelenti az alispán — mindenekelőtt megalakítottam a vármegyei gazdasági intéző-bizottságot, továbbá a községi gazdasági bizottságokat. A vármegyei gazdasági intéző-bizottság február hó 24-én ülést tartván a járási főszolgabírák meghallgatása után a gazdasági felügyelő közbenjöttével személyesen intézkedett, hogy a tavaszi vetésekhez szükséges vetőmag kellő időben rendelkezésre álljon.

(Közmunka a gazdaságokban.)

— Miután a gazdasági intéző-bizottság véleménye szerint a személyes szolgáltatásoknak és közérdekű gazdasági célokra való igénybevétele egyes helyeken elkerülhető nem lesz, felterjesztést intéztem az alispán a földmivelésügyi miniszterhez, hogy az erre vonatkozó felhatalmazást adja meg és a térítési díjakat állapítsa meg. A felhatalmazást meg is kapta és adott esetben a szükséghez képest élni fog azzal.

— A gazdasági intéző-bizottság megkeresése folytán — jelenti továbbá az alispán — felterjesztést intéztem a kereskedelmi miniszterhez, hogy vasuti munkásokul a gazdasági munkásokat ne alkalmazza, hanem e célra lehetőleg a hadifoglyokat vegye igénybe. Feliratot intéztem továbbá a közoktatásügyi miniszterhez, hogy az ovodák, ahol a női gazdasági munkások gyermekei elhelyezést nyerhetnek, az iskolai szünidő alatt is tartassanak nyitva és ahol elegendő ovoda nincsen az iskolák bocsájtásának tanítóikkal együtt e célból rendelkezésre.

— Annak megállapítására, hogy a kellő számú munkás rendelkezésre áll-e, elrendeltem a gazdasági munkások és főleg az aratómunkások összeírását, hogy annak eredményéhez képest a munkásközvetítés megtörténhessen, szükség esetén pedig a személyes szolgáltatások és a közérdekű kirendelhető legyen.

— A termés biztosítása érdekében ismételt felhívásokkal fordultam a mezőgazdákhoz és a mezőgazdasági munkásokhoz. Nehogy a hadisegélyben részesülő gazdasági munkások magukat a munka alól kivonhassák, intézkedtem aziránt, hogy hadisegélyben ilyen egyének csak az esetben részesíthetők, ha a munkaadó bizonyítványával igazolják, hogy a segélyezés időtartama alatt tényleg munkába álltak.

(Százézer ember ellátása.)

A vármegyei polgári lakosságának élelmezése körül a következő intézkedések történtek az alispán jelentése szerint:

— A minisztérium rendelete folytán a búzából, rozsból, árpából és zabból meglevő készletek az egész ország közélelmezésének rendezésével megbízott Országos Gazdasági Bizottság részére átengedendők lévén, a szabad forgalomnak ékenti korlátozása folytán annak

szüksége állt elő, hogy a vármegyei lakosság élelmezése hatósági uton biztosíttassék. E célból március hó 11-én a járási főszolgabírákkal értekezletet tartottam, amelyen megállapítottam, hogy a vármegye ellátatlan polgári lakossága kereken 100.000 főt tesz ki. Ennek megállapítása után a földmivelésügyi és a belügyminisztériumban jártam el s kértem, hogy a 100.000 főnyi lakosság élelmezésére szükséges gabona mennyiséget engedélyezzék.

— A belügyminiszter ur a vármegyei lisztészükségletét 350 vagonban irányozta elő s arról értesített, hogy miután a rendelkezésre álló országos készlet mennyisége ma még számszerűleg meg nem állapított, az e tekintetben illetékes földmivelésügyi minisztérium nem vállalhat felelősséget az iránt, vajjon az előjegyzett 350 vagon mennyiséget egészben rendelkezésre fogja e bocsájtani. (Eddig e célra 42 vagon buza, 15 mm. rozs és 150 vagon tengeri bocsájtott rendelkezésre.)

— A rendelkezésre bocsájtható gabonából származó örleményt tartalék készletként kell tekinteni és állandóan miut ilyent kezelni. Ebből következőleg, úgy a rendelkezésre juttatott gabonát, mint az abból előállított lisztet állandóan hatósági rendelkezés és ellenőrzés alatt kell tartani, annak fogyasztását csak akkor és annyiban lehet megkezdeni, ha és amennyiben a közélelmezés a rendes kereskedelem útján már el nem látható és azonnal meg kell szüntetni, mielőtt a kereskedelem működése helyre áll.

— A megkötött szerződések értelmében a malmok veszik át és fizetik ki a törvényhatóságnak kiutalt gabonát, megőrlik a kormányrendeletek és a szerződések határozmányai értelmében és a hatóság utasítása szerinti módon, mennyiségben és áron készpénz fizetés ellenében rendelkezésre bocsájtják a fogyasztó közönségnek s illetve a közvetítő kereskedelmnek. A liszt mikénti kiszolgáltatása, továbbá a közélelmezés rendezése kérdésében részletesen intézkedtem.

Vármegyénk keleti részének közlakossága (nagyhalomgyi, borossebesi, máriaradnai járás) túlnyomóan tengeri lisztet táplálkozván, ezen három járás közlakosságának élelmezésére 150 vagon szemes tengerit igényeltem. A járási főszolgabírák véleményéhez képest ezen járások közönsége nem tengeri lisztet, hanem szemes tengerit kap, melyet az ott lévő nagyszámú patakmalomokban maga őrltet meg.

A tengeri beszerzése akként történik, hogy miután a szegény hegyi lakosság egy nagyobb tengeri küldemény vételárát kifizetni előre nem tudja, a tengeri árát az Arad-csanádi gazdasági takarékpénztárnál nyitott közélelmezési folyószámla terhére a törvényhatóság fizeti ki. A megvásárolt tengerit a körjegyzőnek készpénzfizetés melletti kiosztásra elküldöm azzal, hogy annak beszédett ára a folyószámla javára 30 napon belül befizetendő.

(A hadisegélyezés.)

A hadbavonultak itthonmaradt családtagjainak segélyezése igen sok dolgot ad a községi előjáróknak. A felmerülő panaszok kivizsgálása és megszüntetése iránt minden esetben intézkedtem. Az a körülmény, hogy a közla-

koság egyrésze a kiadott miniszteri rendeletek intencióit nem érti s illetve félreérti, nem ritkán alaptalan panaszokra is ad okot. A hatóságok e téren is elkövetnek minden lehetőt, hogy az igényjogosultak a támogatáshoz mielőbb és az előírt mértékben hozzájussanak.

Tévesen magyarították Aradon a lisztkeverésirendeleletet

(A tanács felirata a jobb kenyér érdekében.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 12.

Arad város tanácsa három heti tapasztalat után maga is rájött arra, hogy az aradiak hadikenyerét feltétlenül meg kell javítani, mert a hatven százalékos kukorica liszt keverésből, mint azt Hecht Arnold dr. tb. főorvos és Meszlényi Emil dr. a vegyvizsgáló állomás vezetője hivatalosan is megállapították, izletes kenyeret nem lehet sütni. Hogy miért nem, azt az Aradi Közlöny tegnap elmondotta.

A tanács most visszatér Greén Nándor főkapitány egy multkori előterjesztésére, amelyben a pékek panaszát adta tudtára a tanácsnak és kért a részükre árpa lisztet, hogy jobb kenyeret süthessenek. A tanács napirendre tért a kérdés felett azzal az indoklással, hogy a miniszter nem enged a kenyérlisztbe árpát keverni, hanem ragaszkodik a 30% buza és 70% tengeri liszt keveréshez. Most, hogy Lócs Rzsó helyettes polgármester és Varjassy Lajos dr. kamarai titkár Budapesten jártak és megtekintették a fővárosi kenyérgyárban a kenyérsütést, legnagyobb meglepetésükre arról értesültek, hogy a miniszter a főváros indokolt előterjesztésére már el is tekintett a 70 százalékos tengeri liszt keveréstől és egyáltalában nem gördít akadályt az elé, hogy a főváros 20% árpával pótoljon ugyanannyi mennyiségű kukoricát. Mikor a kiküldöttek visszajöttek, újból elolvasták a földmivelésügyi miniszternek a kenyérliszt keveréséről kiadott rendeletét és újból meglepetés érte őket. A miniszteri rendelet expressis verbis kimondja, hogy csak ötven százalékos tengeri lisztnek kell a keverékben lennie, a többi lehet buza és árpa még pedig az előbbi 30 az utóbbi 20 százalékban.

Tehát félreértésén alapuló magyarázat következtében történtek az eddigi rendelkezések, eme téves magyarázat alapján történt, hogy az Országos Gazdasági Bizottság nem adott elegendő árpát a városnak. A tanács a tapasztalatokat felhasználva, de különösen a főváros kenyérgyárában látottakat hangsúlyozva, sürgős felterjesztést intéz a földmivelésügyi miniszterhez és feltárva előtte a helyzetet, annak rögtönös orvoslását kéri, mert Arad város közönsége már épen elégszer adott kifejezést annak, hogy a kenyér ehetetlen, amint hogy a tudományos kutatás is bebizonyította a 70 százalékos keverés lehetetlenségét.

A földmivelésügyi minisztériummal történt megállapodás szerint a város az államtól vásárolt sertéseket május végéig köteles átvenni. Az aradi nagyobb hentes iparosok most már konzorciumba léptek a várossal és hétfőn megkezdődik a sertések Aradra szállítása és ugyanakkor lesz a próbavágatás is, hogy utána az ár megállapító bizottság az árakat is megszabja. Mint már egyszer említettük, a marhahús árának újabb szabályozása vált szükségessé és valószínű, hogy redukciónak lesznek. Ugyancsak ekkor történik meg a kenyér árak limitálása is.

A háziezred az aradi közönséghez.

(Megkapták katonáink az Aradi Közlöny cigaretta gyűjtését. — Üzenet az északi harcterről.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 22.

A Kárpátok völgyében, ahol minden völgyben kemény, elszánt katonák várják a betörő ellenséget, hogy haláluk halálával kergessék vissza, valahol, az egyik völgyben egy kis darab Arad van együtt. A völgybe le, hegyre föl vonuló lövészárkokban aradi arcok néznek elő, aradi katonák szorítják erősen a fegyver csövét és ha pihen a hars: aradiak gondolata száll haza. A hatvanas számú tábori postahivatal tanujára nyole hónap óta hordja a hazáról szálló üzenetet a posta.

Nem postán ment, de szeretettel, minden aradi nevében küldött üdvözlőt vitt néhány nap előtt Aradról a háziezred harcos katonáinak egy hadbavonuló csapat. Az Aradi Közlöny felhívására az aradi közönség küldötte cigarettákat, szivarokat vitték az új katonák a régen harcban állóknak. Hogy a szeretettel küldött megemlékezés szeretetre és megértésre talált, annak szép jele ez a meleg hangú levél, amelyet messze északról ma hozott a posta.

II. Lipót császár nevét viselő cs. és kir. 33. gyalogezredparancsnokság.

Res. No. 91. Adj.

AZ ARADI KOZLÖNY tekintetes szerkesztőségének,

ARADON.

Eszaki harctér, tábori posta 60. szám.
1915. IV/15. én.

A mai napon beérkezett menetzászlóalj beszállította az ezredparancsnokságnak a tek. szerkesztőség által küldött szivarka és szivarküldeményét.

Amidőn tisztelettel értesitem, hogy a küldemény a mai napon a legénység között szétszórva, egyszersmind tolmácsolom az ezred tisztikarának és legénységének halás köszönetét.

Ugy a tisztikar, mint a legénység mélyen meghatva az aradi polgárság ezen újabb, kedves megemlékezésén, nagyon jóleső örömmel fogadta a szeretet eme újabb adományát.

Jóllehet a kincstár gondoskodik kellemképpen a dohányról, még is egészen más érzés az, ha az itt küzdő katonáink olyan szivarkákat szivhatnak, amelyeket a jószívű itthonmaradottak gyöngéd kezekkel részünkre készítettek.

Kérem a mélyen tisztelt szerkesztőséget, sziveskedjék a kedves gyűjtőkkel az ezred halás köszönetét alkalmas módon tudatni, egyben pedig különösen kérem a mélyen tisztelt szerkesztőséget, mint kezdeményezőjét a kedves gyűjtésnek, az egész ezred halás köszönetét fogadni.

Maradtam hazafias tisztelettel,
az ezredparancsnok sebesülése folytán:

Strohoffer Lajos,

cs. és kir. kapitány, ezredparancsnok-helyettes.

A háziezred mostani parancsnokának melegehangú sorait itt, a közönség előtt juttatjuk el mindazokhoz, akiknek szólnak: a jószívű, melegen érő aradiakhoz, akik adományokkal gyarapították a gyűjtést, a gyöngéd kezű aradi hölgyekhez, akik szorgalmasan készítették a cigarettákat. A cigarettákat, amelyeknek köklő füstje most már ott szállong a kárpáti levegőben.

Nyugalomba megy az eleki főszolgabíró.

(Mladin Miklós kérvénye a közgyűléshez. — Aradmegye hadbavonult szolgabírái.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 22.

A múlt hó végén az Aradi Közlönyben több ízben a következő apróhirdetés jelent meg

Négy szobás lakást

keresek május elsejére. Ajánlatokat
Mladin Miklós Elek címre.

Ebből a hirdetésből került először nyilvánosságra, hogy Mladin főszolgabíró távozni készül Elekről és nyugalomba vonulva beköltözik Aradra. Az április 26-i megyegyűlésen intézik el a főszolgabíró nyugdíjazási kérelmét, amelyet a közgyűlés folytatólagos tárgysorozatán 193. szám alatt vettek föl.

Az eleki járás élén hosszú idő óta működik Mladin Miklós, aki egyike a megye legidősebb tisztviselőinek. A nyugalomba vonulás gondolatával már hosszabb idő óta foglalkozott és már a múlt év elején szó volt arról, hogy a főbíró egészségi állapotára való tekintettel bussut mondjon a közigazgatási szolgálatnak, de csak most márciusban adta be nyugdíjazása iránti kérvényét Mladin Miklós.

A megye közgyűlése kétségtelenül teljesíteni fogja régi tisztviselője kérelmét, miután azonban a mostani közgyűlésen még nem nyílik arra mód, hogy a nyugdíjazással megüresedő eleki főszolgabírói állást betöltsék, Aradmegye vezetősége másként óhajt gondoskodni arról, hogy a nagy járás ne maradjon vezető nélkül. A legutóbbi időben ugyanis egymásután hívják be katonai szolgálatra az, idáig felmentett aradmegyei szolgabírákat. Így bevonultak Horváth László aradi, Schauer Gábor borosjenői és Török Ferenc dr. eleki járási szolgabírák. Mladin főszolgabíró nyugalmazásával tehát egyáltalán nem lesz szolgabírája a járásnak. Az eleki járás élére a megye központjából rendelnek ki tisztviselőt és pedig Jakabffy Gyula aljegyző veszi át Mladintól az eleki járás igazgatását.

Aradmegye közgyűlése még több nyugdíjkérvényt is tárgyal. Így nyugalomba vonul az alispáni hivatal régi, derék iktatója, Papp Gyula is, aki közel egy év óta betegeskedik és szabadságát most a végleges nyugalommal váltja fel.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Péntek: R. Gombaszöghy Frida, a Magyar Színház művésznője felléptével: Halló, vigjáték.
Szombat: R. Gombaszöghy Frida felléptével: A sárga lilium, színmű.

* A színház hírei. R. Gombaszöghy Frida. A budapesti Magyar Színháznak kiváló művésznője pénteken kezdte meg újabb két estére tervezett vendégjátékát, a „Halló” vigjátékban. Minden kommentár fölösleges, hogy Gombaszöghy Frida művészetét most újból jellemezzük, mert hiszen, az a zenitelt ház, mely minden fellépése alkalmával győzelmeket a művésznő játékában, a legfényesebb bizonyíték a mellett, hogy Arad közönsége a legnagyobb elismeréssel adozik Gombaszöghy Fridának, ki is holnap szombaton, „A Sárga Lilium” színműben lép fel az idén utoljára. — „A Mozi tündér.” Vasárnap délután 8 és fél órakor mérsékelt helyárrakkal, az idei szezon egyik legnagyobb sláger operettje a „Mozi tündér” kerül színre, az idényben utolszor, az operett, mely telve van mulatságos helyzetekkel, szebbnél szebb dallamokkal, eddig állandóan táblás házakat vonzott, így hát valószínű, hogy vasárnap délután ismét zsúfolt ház fogja végig élvezni a pompás, és gyorsan perdülő előadást, melyben részt vesznek, Pataky Vilma, K. Pongrácz, Benkőné, Gyöző, Járai, Polgár stb. Este 7 és fél órakor rendszeres helyárrakkal „A Zeuzsi kisasszony” nagyszerű operett újdonságnak lesz a negyedik előadása, melyben a társulat összes tagjai foglalkoztatva vannak. — A jövő hét hétfőjén Föld Ede népszínműve „A Falu rossza” kerül színre. Ezen naptól az esti előadások 8 órakor kezdődnek.

* A pánccszoza premiérje. (Nagy detektívdráma az Apollóban.) A Sherlock Holmes képek után új detektívdrámát mutatott be ma az Apolló-színház. Összehasonlításnak a régi és az új között alig van értelme, hiszen a mozi-darabokat mindenkor az éppen aktuális siker igazolja s ebből a szempontból a pánccszoza rasszolgál minden dícséretre. Sőt többet kell mondanunk: A pánccszoza a filmgyáriás új fejlődését, amely hivatva van az egész detektív-színműirodalmat a régivel magasabb alapokra fektetni. Meséje talán a legizgalmasabb azok közül, amelyeket az idén láttunk s amellyel, hogy sehol nyoma sincs az alantas rémdráma-szerűségnek, nem szabadítja fel a közönség érdeklődését egy percre sem előadása folyamán. Egy nagyszabású pénzhamisító bandáról van szó, zseniálisan játsza ki a rendőrség izgalmas hajszáját. A darab mai premierjén utolsó helyig betöltötte a nezőteret a közönség. A nagyszerű detektívdráma pénteken megy utoljára.

* Legyen béke a földön! (Nagy háborús dráma az Urániában.) Az ékeségtől megtosztott, hideg és szomorú családi otthonnak kiengesztelését, a háború borzalmainak rettenetességét ma mindinkább feldolgozzák költők és művészek, mert a világ feonállása óta ennel megrázóbb tragédia nem játszódott le. A színház tegnap bemutatója is azért aratott olyan meleg és rokonszenves sikert, mert épen ezt a témát választotta tárgyául. A merev rajongás a katonai pályáért, vele szemben a modern ifjúnak vonzódása az abszolút tudományok felé; a standesgemaess házasság szigorú szabályai, vele szemben egy könnyed szerelmi viszony győzelme: kimeríthetetlen anyagot adtak az írónak, tökéletes munka megalkotására. — „A bukott nő,” Hesperiaival, legközelebb az Urániában.

* Felhívjuk a közönség figyelmét Kerpel Izsó 100.000 kötetes kölcsönkönyvtárára.

AZ ARADI KOZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— 151

Oroszok sirja a kárpáti csata.

(Befejezettnek tekintendő a kárpáti hadjárat. — Az orosz hadsereg általános elgyengülése.)

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Stockholm—Bern—Bécs, ápr. 22.

Gigászok harca.

Berlin. A Heer und Politik című lap írja: Gigászok harca folyik a Kárpátokban. A rettenetes orosz veszteség eredménye nemcsak az orosz haderő borzalmas pusztulása, hanem általános meggyengítése.

Emberélet őrült pazarlása.

A Stockholms Dagbladet írja: A kárpáti ütközetet az oroszok az emberélet nagy pazarlásával vezetik. Azok a veszteségek, amelyek az oroszok ott a legutóbbi három nagy offenzíva alatt szenvedtek, meszeszerű nagyságot érnek el s azokat csak olyan ország viselheti el, mint az oroszoké a maga 150 millió lakosával. Przemysl ostromának veszteségei is már rettenetes nagyok voltak, de ezeket messze felülmúlja a kárpáti óriási csata vesztesége. Eltekintve a foglyoktól — amelyek száma már a százazretet is túlhaladja — az oroszok ottani más veszteségeit halottakban és sebesültekben az angol és francia lapok fél millióra becsülik.

— Már az oroszok első kárpáti offenzívája, amely novemberben kezdődött, 150000 emberrel apasztotta hadseregüket, mert az oroszok minden áron felül akarták kerekedni az osztrák-magyar hadseregen s harcvonalukat át akarták törni. S ezek a kísérletek még is mind meghiúsultak az osztrák-magyar hadseregnek vanál erősebb ellenállásán, dacára annak, hogy az orosz hadvezetőség mindig újabb és újabb hadtesteket vetett az elesetteket pótolandó az osztrák-magyar hadvonal ellen.

— Azok a hallatlan veszteségek, amelyeket az oroszok szenvedtek, arra kényszerítették hadvezetőségüket, hogy offenzívájukat december közepén beállítsák s hadseregüket újja formáják. Már maga az a tény, hogy több hétre volt szükség, míg az oroszok ismét támadáshoz kezdhettek, bizonyítja, hogy nagy veszteségeket szenvedtek. Karácsonykor ismét annyira jutottak az oroszok, hogy ismét felvehették az offenzívát. Öt hónapon keresztül rohantak nyolc-tíz vonalban az osztrák-magyar front ellen, hogy megismételjék áttörési kísérletüket. De ez a támadás is sikertelen maradt. Folytatták az emberélet őrült pazarlását, hadtestet hadtest után vetettek harcba s valóságos hullahegyek emelkedtek az osztrák-magyar hadállások előtt. Február elején már ez a hatalmas orosz sereg is annyira lemorzsolódott, hogy vissza kellett vonulnia. A második offenzíva eredménye angol lapok szerint kétszáz-ezer ember elvesztés volt.

— A harmadik offenzíva akkor kezdődött el, amikor az oroszok erősen megritkított sorait ismét megtölthették. Március első napjaitól mostanáig ismét igen nagy veszteségek érték az oroszokat. Nap-nap után nőtt a foglyok száma, úgy, hogy a márciusi veszteségük több, mint százezer ember.

— Igy érthető — fejezi be a Stockholms Dagbladet, az egyetlen svéd lap, amelynek katonai kritikáit az orosz lapok is közölni szokták — hogy a kárpáti csata tulajdonképen az orosz hadsereg sirja.

Az oroszok „rettenetes napjai” a Kárpátokban.

Bern. A Novoje Vremja haditudósítójának terjedelmes jelentése esetenli a kárpáti harcok borzasztó nehézségeit és az osztrák-magyar gépfegyverek pusztító hatását, amely ellen az orosz dragonyosoknak M. falunál harcolniok kellett. E harcokban — mondja a tudósítás — a többi között egy orosz hadosztálytábornok és M. herceg alezredes, az orosz dragonyosered parancsnoka is megsebesültek.

A Ruszkoje Szlovo haditudósítója azt írja, hogy az orosz katonák a kárpáti hegyi háboruban lépésről-lépésre emberéleti munkát kellett, hogy végezzenek. A Lipka-szorosnál lefolyt harcok, Szuvorov svájci hadjáratának leírása megközelítő képet sem adnak arról, ilyen rettenetes napokat kell az oroszoknak a Kárpátokban átélniök. A Sipkaszorosnál és az Alpokban az ellenség élő erein kívül csak a természettel kellett megküzdeni, most azonban a természetes nehézségeken felül még a modern fegyvertechnika vívmányaival is meg kell küzdeni. Ez pedig megtízszerezi a téli hegyi hadjárat természetes nehézségeit. Már maga a drótsóvényerdő, amely a hegyoldalakat borítja kétségbe kell, hogy ejtse a támadókat. Ehhez járul a pokoli tüzelés, amelyről a régi jó időkben ilyen mértékben igazán fogalmuk sem volt a harcosoknak.

Teljesen összeomlottak a kárpáti operációk.

Bécs. Bernből jelentik a Reichspost-nak: A Baseler Nationalzeitung haditudósítója jelenti lapjának a kárpáti helyzetről: Mifőta utóljára hirt adtam a kárpáti csatákról, a viszonyok lényegesen megváltoztak, mondjuk ki mindjárt egyenesen: az oroszok hátrányára. Részben az osztrák-magyar-német haderőkre nézve kedvező részleges helyi sikerek, de részben nagy jelentőségű stratégiai hadműveletek idézték elő ezt a fordulatot. A szövetséges csapatok a Kárpátokban jelentékeny segítséget kaptak és a vasut hálózat segítségével gyorsan lehetővé nyugatról keletre vetni tekintélyes seregrészeket. Ennek a tartalékseregnek, amely pétervári jelentés szerint főleg bajor hadtestekből áll, köszönhető a szövetségesek, hogy elhatározó erővel léphettek fel Kelet-Galiciában és átkarolással fenyegették az oroszok balszárnyát. Hiteles és hivatalos orosz jelentésekből állapítható meg az is, hogy az orosz hadvezetőség az osztrák-magyar-német kárpáti hadsereg erejét 1,250.000 emberre becsüli. Miután az oroszok az orosz szorosnál vereséget szenvedtek, tulajdonképen már befejezettnek tekinthető a kárpáti hadjárat. Annyi bizonyos, hogy az oroszoknak rengeteg tartalékot kellene a Kárpátokba vetniök Galiciából és hallatlan véráldozatokra kellene magukat elzánniök, ha még egyezer kísérletet akarnának tenni a szövetséges harcvonal áttörésére. Nem lehet tudni, de nagyon valószínű, hogy Nikolaj Nikolajevics nagyherceg fővezér hirtelen megbetegedése és állítólagos májrákoperációja csak arra való, hogy onyhítse azt a nagy felelősséget, a mely a generalisszimust terheli a kárpáti orosz hadműveletek teljes összeomlásáért.

Aradi huszár flamand felesége.

(Elekről Antwerpenbe jutott magyar erdekes házassága.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Abbázia, április 21.

Az abbáziai strandon, a sebesült tiszték és katonák között a legfeltűnőbb egy széles vállú, karsu, sápadt, sánta huszárkaplár. A vörös nadrágos szomorú dalia a szűnni nem akaró abbáziai hidegben fázóssan húzza magára a buzavirág színű mentét és gyengéden támaszkodik a mellette haladó fiatal högy karjára. Az asszonyka szemei aggódó gondolat csüggnek a katonán, akivel valami teljesen idegen nyelven cseveg. A nemzetközi üdülőhelyen is szokottan időzta mindenkinek mezüti a fület és talalgatják: miféle nemzetiségű lehet a sebesült huszár, aki egyszerre csak hangos „keren. osókolon“-mal szalutál egy tiunei vöröskeresztes urihölgynek. A hazai szóra az „Aradi Közlöny“ tudósítója odament hozzájuk és megkérdezte, honnan kerültek a tenger-mellékre.

— Hát azt úgy egy szűszra nem igen lehet elmesélni, — mondja a kérdezett Ságody Imre huszárkaplár, aki az aradi közös huszárszereb-ben szolgál és Elekről származott el. — Nagy sora van annak, hogyon kerfűtünk mi Antwerpenből ide. Évekkel ezelőtt Apponyi Antal gróffal mentem Belgiumba. Elekről elébb Károlyi Antal gróffhoz, majd Berchtold Ligót nagykövettel Szentpétervárra és onnan Apponyi gróffhoz kerültem, mint lovász szolgálta. A grófnak nagy versegyistállója van és én Antwerpenben ismerkedtem meg a feleségemmel, Strobaerts Louis antwerpeni flamand vendéglős leányával. A világháboru kitörésekor Antwerpenből jöttem haza katonánkat Aradra és apósom meg sógorom gondjaira bízam a Boomschenstuwweg 345. száma alatt volt lakásomat, a feleségemet, héthónapos fiacskámát, meg a gazdám versenylovait. A családomról azután hónapokig semmit sem hallottam. Közben megsebesültem a kórházba szállítás közben áttázva, tüdőgyulladást kaptam. Mikor már valahogy megerősödtem, levelet irtam Apponyi gróffnak, hogy kutassanak a feleségem, meg a kis fiam után. Jó ideig nem kaptam semmi választ. Időközben Badenből tüdőcsu-schurutom miatt lehozta Fiuméba tengeri levegőre és a József királyi herceg szanatórium egyesület tüdőbeteg gondozó-intézetének tiunei hadikórházában helyeztek el. Megérkezésem után azonnal felkeresett a bátyám, aki tiunei vendéglős és elmondotta az örömhirt, hogy pár nap múlva Antwerpenből megérkezik Fiuméba a feleségem.

Szágony asszony rettenetes szenvedéseken ment keresztül. Beruholásom után az angol és belga katonák betörték a házukba, a versenylovakat elkobozták, a feleségemet elszakították piciny fiacskájától és börtönbe hurcolták. Ott a lehető legdurvábban bántak vele, mert nagy volt a vétke: magyar emberhez ment feleségül. Hetekig volt internálva, mikor végre ütött a szabadulás órája. A németek bevették Antwerpen-t és pár napra rá feleségemet kiengedték a förtelmes piszokból, ahová többszázad magával zsufolták össze. Saját honfitársai által feldult lakásunkat újresen találta. A sógoromtól tudta meg, hogy apósom és anyósom Antwerpen ostroma kezdetén az angol katonai parancsnok rendeletére Angliába menekültek és magukkal vitték kis fiunkat is. Antwerpenben rekedt sógorom csak néhány nap múlva merte megmondani, hogy kis tiunk Angliába men-

Érkezés közben a hajón meghalt és holttestét a tengerbe dobták. Így írta est apósom Londonból, ahonnan most nem engedik hazatérni az angolok.

Gróf Apponyiék különben Antwerpen bevétele után aronnal kerestették a feleségemet és pénzbeli segítséget is küldöttek neki. Mikor aztán én Fiuméba kerültem sebesülten és betegem, ide hozatták az asszonyt a bátyám családijához. Eleinte persze roppant furcsa volt neki a környezet, mert csak flamandul és francián beszél, most azonban már tanul magyarul és ha visszatérünk Antwerpenbe, akkorra már magyar menyecske lesz az én flamand feleségemből.

H I R E K.

Szállítási visszaélésért

letartóztatott földbirtokos.

„Megszokta vesztegetni az állatorvosokat.“
Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 22.

A szatmári törvényszék vizsgálóbírája a szatmári törvényszék vádtanácsának határozata folytán letartóztatta Fogarassy Miklós csepei földbirtokosát, néhai Fogarassy Zsigmondnak, a halmi kerület volt országgyűlési képviselőjének fiát. Fogarassy Miklós letartóztatása — mint már röviden jeleztük — a katonai lószállítások körül általa elkövetett visszaélések miatt történt.

Fogarassy Miklós hónapok óta foglalkozott lóeladással a katonaság részére. Valóságos kupeckedést folytatott, ügynökökkel szövetkezett és ezen a révén igen tekintélyes összegeket keresett. Azonban nem elégedett meg a tisztességes keresettel. Büne az Fogarassy Miklósnak, hogy a lovait felhajtó kizsákmánnyal szemben kihasználta a lószállítások körül elért sikereit és elhitette velük, hogy a katonai bizottság azért veszi meg az ő lovait, mert megszokta vesztegetni az állatorvost. Felajánlotta tehát a kizsákmánnyal, de rendszerint csak azoknak, akiknek jó és előreláthatólag besorozható lovaik voltak, hogy ő állítja elő lovaikat, amelyeket másként nem vesznek be, csak úgy, ha az elérendő vételárból neki lovaként 150 koronát juttatnak. Ebből — mondotta — 50 korona az állatorvosnak kell 100 korona pedig az ő közvetítési díja, bár az kétségen felül állt, hogy a katonai állatorvos megvesztegetésére vonatkozó állítás csak arra való volt, hogy Fogarassy így még külön 50 koronát vágthasson zsebre és hogy ez által saját tekintélyét növecsse.

Fogarassy ezeket az 50 koronákat nemcsak azokkal szemben számította föl, akikkel ilyen alkalmi összeköttetése volt, de felszámította a saját üzlettársainak is, akik vele konzorciális alapon együtt kupeckedtek. A nyomozás során a csendőrség lefoglalta Fogarassy elszámolásait is, amelyekben ezek az 50 koronák a konzorcium tagjaival szemben fel vannak számítva, de megerősítették ezt a vádat maguk az üzlettársak is.

Most a legerélyesebb vizsgálat folyik az ügyben és ennek során Fogarassy Miklóst azon az alapon, hogy tartani lehet a bizonyítékok megsemmisítésétől, letartóztatták.

Diplomáciai jelentés

a Dresden pusztulásáról.

(A német cirkáló nem adta meg magát.)

Távirati tudósítás.

London, április 22.

Az a tiltakozó jegyzék, amelyet Csille köztársaság kormánya Angliához intézett, így szól:

A Dresden német cirkáló március 9-én horgonyt vetett csillei területen, a Juan-Fernandez szigetcsoporthoz tartozó Masatierra-szigeten a Cumberland-öbölben, a parttól ötszáz méternyire. A cirkáló parancsnoka a kikötő kormányzójától engedélyt kért, hogy gépeinek kijavítása végett nyolc napig ott időzhessen. Ezt a kérelmet elutasították a kormányzó meghagyta a Dresden parancsnokának, hogy 24 óra alatt hagyja el az öblöt, különben internálja a cirkálót. Amikor letelt ez a határidő, a kormányzó kijelentette a Dresden parancsnokának, hogy a cirkálót internálnak tekinti a eljárásáról jelentést tett Csille elnökének. Március 14-én egy angol hajóhadosztály érkezett a Cumberland-öbölbe és rögtön tüzelni kezdett a vasmaoskán pihenő Dresdenre. A kikötő kormányzója meg akarta látogatni a Glasgow admirális hajót, de az angol hajók visszatérésre kényszerítették. A Dresden kitűzte a fegyverüznetet jelző lobogót (Flag of truce) és egyik tisztjét elküldte a Glasgowa, hogy figyelmeztesse, hogy a német cirkáló semleges vizen tartózkodik. A brit flotta nem vette figyelembe ezt a bejelentést, hanem fől-szólitotta a német cirkálót, adja meg magát, különben elsüllyeszti. A Dresden parancsnoka erre felrobbantotta a hajó municions kamráját, a mire a cirkáló elsüllyedt.

A csillei kormány a jegyzékben hangoztatja, hogy a német cirkáló internálása már betejezett tény volt, amidőn az angol támadás érte a így nagy sérelem esett a köztársaság szuverén jogán.

Magyar hadifoglyok Szerbiában.

(Beszélgetés Ypsilanti herceggel.)

Távirati tudósítás.

Budapest, április 22.

Ypsilanti herceg a görög király főistálló-mestere és neje a magyar születésű Keppich Mária, fél napig Budapesten időztek. A hercegnő, a mint az már az Aradi Közlöny tudósítása révén köztudomásra jutott, meglátogatta a magyar fogolytábor Szerbiában és volt honfitársait segítséggel támogatta és számukra kedvezéseket eszközölt. Ypsilanti herceg fogadta egy fővárosi lap tudósítóját a ekként nyilatkozott:

Feleségem rövid idő előtt látogatást tett Szerbiában az osztrák-magyar fogolytáborban. Munkásságáról nem akarok részletesen nyilatkozni, mert ha valaki dolgozik és dolgozni akar, úgy ezt esőndben cselekszi, nehogy hatásadászónak látszassék, amellyel csak súlyosbítaná a hadifoglyok javára szánt munkáját. A hadifoglyok állapota jó; oly mértékben jó, amint egy hadifogoly lehet. Ama jelentésekről, hogy görög területen helyeztek el nagyobb csapat osztrák-magyar hadifoglyot, csak annyi a mondanivalóm: a görög királyság területén mindössze 45 osztrák-magyar van, akiket, amikor őket mint hadifoglyokat görög területen át kísérték, a nemzetközi jog alapján kénytelenek voltunk ott tartani. Ezt a kisszámú csapatot Syra szigetére internáltuk s ott semmiben hiányt nem szenvednek és sorsuk igen jó. A hadifoglyok sorsának egyéb részleteit nem ismerem s csak ismételnem: sorsuk jó. Ezt tudom.

Ez alkalommal utalni kívánok egyes újságok tudósítására. Egy Rómából keletkezett sürgönyről van szó, amely utazásomat a kontinensen különös megbízatással hozza kapcsolatba. Hát ez a hír esztelenség szülötte. Azért vagyok itt, hogy honfitársaimat felkeresem. Minden más hitesztelés alaptalan.

— Károlyi Gyula gróf katonai szolgálatra jelentkezett. Károlyi Gyula gróf Arad város és megye volt főispánja tudvalevőleg már a háboru eleje óta rendkívül fontos és fáradságos szolgálatot teljesít, mint a pozsonyi 5. és temesvári 7. hadtest egészségügyi kormánybiztosa. Nem kimélve semmi fáradságot, mindenütt megjelent kerületeiben, ahol járvány fenyegetett s vaseréllyel intézkedett, kiviva magának a legfelsőbb körök és a polgárság legnagyobb meglepésére. Károlyi gróf azonban még ezt sem tartotta elegendőnek s nemes elhatározással ma jelentkezett Baross Ferenc dr.-nál, az aradi járás főszolgabírájánál s katonai avatási lapját kérte — hogy fegyveres szolgálatra bevonuljon. Károlyi Gyula gróf ugyanis annak idején mint huszáronkéntes vonult be, de később, már mint tizedest, szembaja miatt felülvizsgálat útján elbocsátották s így tulajdonképeni katonai szolgálatot nem teljesített. Károlyi avatási lapjával jelentkezett a 3. huszárezred pótkeretparancsnokságánál, ahol természetesen a legnagyobb örömmel üdvözölték a hazafias gróft. Károlyi nemsokára mint huszártizedes be fog vonulni, de valószínűleg csakhamar elnyeri a tiszti rangot. A pótkeretparancsnokságnál is kifejtette a nemes gróf azt a szándékát, hogy minél előbb a harc-térre akar jutni.

— Aradi tiszti második kiténtetése. A király elrendelte, hogy Stamp János 33. gyalogezredbeli főhadnagy a legfelsőbb dicséret elismerés az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásáért újból tudtul adassék. Stamp főhadnagy vitéz tetteiért, amelyről az Aradi Közlöny írt már — régebben megkapta már a signum laudis.

— Angol nők és német invázió. Berlinből jelentik: A Times egyik legutóbbi számában Birdwood George levelét közli, aki felveti a kérdést, hogyan viselkedjenek az angol nők, ha a németek elárasztanák Angliát, Birdwood elmondja, hogy ha ellenség tör be Indiába, a nők is kiveszik részüket a harcból. Ha pedig látják, hogy az ellenséggel nem bírnak, hatalmas máglyát emelnek és valamennyien meggyújtják magukat. Ilyen hősi halált halnak az indus nők a hazáért. Erre a példára buzdítja a cikkíró az angol nőket, akik talán — megmondják mielőtt a máglya lángjainak lesznek áldozatai.

— Méreg a tifusz-szérumban. A Frankfurter Zeitung-nak kerülő uton jelentik Londonból: H. C. Chaucer a legközelebbi napokban interpellációt fog intézni a hadügyminisztérium államtitkárához. A Daily Mail közlése szerint azt a kérdést fogja intézni az államtitkárhoz, van-e tudomása arról, hogy egy lovasezred kétszáz katonája vérmérgezés szimptomái közt komolyan megbetegedett, miután tifusz ellen beoltották őket és már hárman meg is haltak közülök.

— Orosz foglyok szállítása. Debrecenből jelentik: A városon át háromezernégyszáz orosz foglyot szállítottak

— A világosi járásban rendben vannak a mezőgazdasági munkák. A kormány tudvalevőleg a hadi állapottal kapcsolatban rendelkezést bocsátott ki a mezei, gazdasági munkálatok biztosítása érdekében. A rendelkezés azonban természetesen csak akkor van meg a jó hatása, ha végrehajtása kellő eréllyel és a kormány intencióinak megfelelően történik. Sok helyütt a munkáviszonyok rosszabbodása következtében a birtokosok a gazdasági munkaidő előrehaladott volta ellenére sem voltak képesek a munkát megkezdeni, mert a végrehajtó közegek nem fogantatosították kellő eréllyel a kormányrendeletet. A világosi járásban azonban minden a legnagyobb rendben folyik, ami — mint azt egy hozzánk intézett, több földbirtokos által aláírt levél bizonyítja — elsősorban Faragó István főszolgabíró érdeme. A főszolgabíró hetek óta fáradságot nem ósmérve személyesen intézkedik a kérdésben s habár a járásban előzőleg egyetlenegy munkásszerződést sem kötöttek — aminek a munkások tartózkodása s horribilis követelései voltak az okai — a mezei munkálatok rendben folynak. A mezei munkások az aratási időre például 15—20 korona napszámot, vagy ennek ellenértékét követelték, a szállómunkások pedig a hadihelyzetet felhasználva már előre hirdették, hogy napi 5—10 koronán alul nem állanak munkába. Faragó főszolgabíró azonban felkereste az összes falvakat, tanyákat, felkereste a munkásokat s a mai helyzetet vázolván előtűnt, igyekszik őket észre téríteni, vagy ha kell, a megfelelő szigorral intézkedik. A főszolgabíró elnöklésével mertartott hegyközségi üléseken megállapították a munkabérekét, amelyek a napszámokkal szemben méltányosak, de viszont a gazdaközönség érdekeit sem veszélyeztetik.

— Használt bélyegek jótékony célra. A fegyveres haderőkhöz tartozott katonatisztek, valamint a háboruban elesett tartalékos tisztok után maradt özvegyek és leányárvák gondozására felépítendő Erzsébet-Othont létesítendő egyesületünk azzal a bizalmas kéréssel fordul a hadi jótéltémények iránt kifogyhatatlan bőkezűségű nagyközönséghez, hogy gyűjtsék össze a birtokukba kerülő már elhasznált s felülbélyegzett, nekik értéktelen magyar hadi postabélyegeket (valamint az árvizkárosultak javára kibocsátott magyar postabélyegeket is) s küldjék azokat a következő cím alá: A Budapest-Budafoki Erzsébet-Othont-Egyesület irodájának, Budapest, I. Budafoki-ut 41 a. Tisztelettel kérjük, hogy csakis a fenti bélyegeket küldjék, mert a többinek semmi néven nevezendő hasznát nem vesszük. Csak arra kell ügyelnünk, hogy a hadi és árviz bélyegeket teljesen épen vágják ki a borítékokból. Az így hozzánk juttatott hadi- és árvizbélyegekkal ki-ki egy-egy téglával járulhat a napjainkban annyira halaszthatatlan Erzsébet-Othont felépítéséhez. Egyben bizalommal ajánljuk mindenki meleg figyelmébe az ugyanazon fontos célt szolgáló egyesületi sorajegy akcióját is, mely a katonai és polgári kormányhatóságok legőberebb ellenőrzése alatt áll és szokatlanul nagy nyereséymesélyeivel páratlan a maga nemében. A nyereséyek összértéke 80.000 korona, a főnyeresemény 14 kg. finom arany, a második 85 kg. finom ezüst ötvény stb. Egy sorajegy ára 1 korona. A huzás visszavonhatatlanul f. évi június hó 5-én lesz. Budapest, 1915. április hó 15-én, Hadusfalvi Ludmann Gyula és Vértési Weisz Ernő altábornagyok, az egyesület elnökei.

— Hamburg bombázása. Hamburgból táviratozzák: A párisi Journal, a Matin és más párisi lapok is tele vannak szenzációs jelentésekkel — Hamburg bombázásáról. — Az idézett lapok elmondják, hogy francia repülőgépek bombázták Hamburgot, a bombák több embert megölték és a kaszárnyák lángokban állanak. Mondani sem kell, hogy Hamburgban is csak a Matin és a Journal tudósításai alapján értesültek erről az állítólagos bombázásról. A legmulatságosabb az, hogy a Le Journal hosszú kommentárt fűz ehhez a jelentéshez, megállapítja, hogy a vakmerő repülőknél valamely francia hadihajóról kellett felszállaniuk és legalább hatszáz kilométert megtenni a levegőben.

— Izraelita istentisztelet. A templomi előljáróság közönségre teszi, hogy a péntek esti istentisztelet további intézkedésig fél hét óráig kezdődik.

— Kávészállítási panama. Budapestről jelentik: A rendőrség tegnap óta egy szenzációs ügyben nyomoz. Egy ismert fővárosi kávé-nagykereskedő cég nagyobb mennyiségű katonai konzervkávét szállított. A kávé az előírtán sokkal rosszabb minőségűnek bizonyult: nyolc százalékos helyett 2-9 százalékos volt. A kincstár kára körülbelül 40—50.000 korona. A rendőrség részéről Baksa dr. fogalmazó folytatja a kihallgatásokat. Budapestről jelentik: Lukács és Társa kávékonzerv szállítók két millió élvezhetetlen konzervet szállítottak a hadseregnek, negyvenötezer korona illetéktelen hasznot szerezve ezáltal maguknak. A rendőrség a szállítókat őrizetbe vette.

— Panaszos levél. A következő levelet kaptuk: Igen tisztelt szerkesztő ur! Nagyon kérjük, kegyeskedjék alábbi közérdekű sorainknak lapjában helyet adni: Az aradi postahivatal néhány tisztviselőjének és tisztviselőjének különös fogalmi lehetnek az udvariasságról. Azt hittük, mindenkivel szemben kötelesek udvariassan viselkedni a posta alkalmazottai és rendkívül meglepett, amiódöm ma azt tapasztaltuk, hogy még velünk, fiatal urleányokkal is gorombáskodnak. Egy ajánlott küldeményt akartunk ma többedmagunkkal feladni az aradi postán. A boríték véletlenül hiányosan volt megcímezve, még egy szót kellett volna ráírni. Az iróasztalokon nem találtunk tollszárat, és így az egyik tisztviselőt kértük meg, hogy adjon egy pillanatig tollszárat.

— Tessék kint keresni — mondotta ridegen. — Sorba végigjártuk a többi ablakokat, de hiába mondtuk, hogy csak egy szót kell leírni és az asztalokon nincs tollszár, egyetlen egy tisztviselő vagy tisztviselőnő nem akart rendelkezésünkre bocsátani egy tollszárat, pedig mindegyiknek volt legalább kettő. Ha tollszárat nem is kaptunk, de változatos gorombaságokban bőven volt részünk. Végül is felháborodva az eljárás miatt, kértük, adják ide a panaszkönyvet. Akkor volt csak igazában mit hallanunk. Egy éltesebb hölgy kijött a rekeszből és csipőjére tett kézzel kiabálta: „Ne csináljanak ide zsidvasárat!” A panaszkönyvet nem adták ide, ellenben gorombaságokkal úgy megtraktáltak, hogy szégyenkezve távoztunk. Az Aradi Közlönyben olvassuk, hogy Siket Traján postafőigazgató lett. Nem gondoljuk, hogy a főigazgató urnak nagy öröme telnék benne, ha tudná, hogy bannak a telekkel az aradi postán. Fájdalom, Siket Traján nincs aradon és így nem tudhatja, de talán így értesül majd róla és változtat ezen az állapoton. Mélyen tisztelt szerkesztő urnak soraink szíves közlésétélét hálásan köszöni: Több aradi urleány.

— Folyóba zuhant villamosvasúti kocsis. Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés épülete előtt éjjel fél két órákor, a városi villamos vasut egyik kocsija kisiklott és tizennégy utassal a gyaloguton keresztül, áttörve a vasrácsot, a Sprebe zuhant. Az utasok közül ötöt holtan emelt ki a tüzettség, a többi a kocsis tetejére kapaszkodott fel, egy részét pedig a hajósok mentették meg.

— Aradiak a hadifogoly przemysli hősök között. Tóth József, az Aradi Kereskedelmi Bank tisztviselője és a verscei 2. honvédtábori ágyuszred kadétörmeistere táviratban arról értesítette Lippán lakó szüleit, hogy Przemysl feladásakor orosz fogságba jutott és most Tashkentben (Turkesztán) hadifogoly.

— Rémhír terjesztéséért tíz napi elzárás. Debrecenből jelentik: R. vendéglősnét súlyos rémhír terjesztése miatt a rendőrség tíz napi elzárásra és 100 korona pénzbüntetésre ítélte.

— Nagy levélpapírvásár Kerpelnél.

— Fülbaj a belga hadseregben. Amsterdamból jelentik: A belga hadseregben tömeges fülbaj pusztít.

— Kereskedelmi szaktanfolyam. Minden hó elsején új (gyors, gépirási-, könyvelési) tanfolyamot nyitunk. Tandíj összesen 50 korona. Beiratkozás a délelőtti órákban. Ziffer és Hollós. Baró Bohus-palota. 1915

Lesz elég termés Aradmegyében.

(Dálnoky Nagy Lajos alispán jelentése a közgyűlésnek.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 22.

Aradvármegye törvényhatósági bizottsága április huszonhatodikán tartja rendes tavaszi közgyűlését. A közgyűlésen Dálnoky Nagy Lajos alispán betérjeszti félévi jelentését, amely részletesen beszámol 1914. október 1-től 1915. március 31-ikéig a megyei közállapotokról.

A jelentés első sorban ismerteti a gyermekvédelmi ügyosztály működését, amelynek eredménye gyanánt 1206 gyermek szülei kötöttek törvényes házasságot.

Az 1914. évi IV. és 1915. évi I. negyedében az egészségügyi viszonyok jók voltak, mert fertőző betegségek csak szórányosan léptek fel, egyéb betegségek pedig alig zavarták a lakosok egészségét. Fertőző megbetegedés volt: Hasi hagymáz 39 eset, meghalt 8. Vörvény 98 eset, meghalt 4. Kanyaró 219 eset, meghalt 10. Vérhas 28 eset. Hökhurut 11 eset. A vármegye területén sem kolera, sem egyéb a hadműveleteket kísérni szokott fertőző betegség nem fordult elő.

A vármegye területén a sebesült és beteg katonák gyógykezelésére 19 kiegészítő kórház lett felállítva 807 ágygal, melyekben az orvosi teendőket a közalkalmazásban levő orvosok díjtalanul látták el.

A közrendészeti állapotok is igen kedvezőnek mondhatók, amennyiben súlyos bűnöslekményt alig követtek el, így mindössze két gyilkossági, egy emberölési eset fordult elő a félév alatt.

Érdekes része a jelentésnek az, amely a megye közgazdasági állapotáról számol be.

— A mezőgazdasági helyzetet illetőleg — mondja az alispáni jelentés — megnyugvással jelenthetem, hogy a múlt év őszén a vetési munkálatok — dacára annak, hogy a hadviselés folytán a mezőgazdasági munkások létszáma tetemesen megesappant — kellő időben foganasíthatók voltak, s a vetőmag jól megmunkált talajba kerülve, a kedvező téli időjárás folytán idejében ki is kelt és normális fejlődésnek indult, úgy hogy lehet mondani, miszerint az őszi vetések jól telelték és jelenlegi állapotuk szép reményekre jogosít.

— A februárban beállott enyhe, napos időjárás folytán a gazdák a tavasziak vetését is idejében megkezdheték, sajnos azonban március hó első napjaiban az időjárás ismét télies jellegűt öltött, úgy, hogy március hó első három hetében, előbb a nagyarányu havazások és erős éjjeli fagyok, később pedig a folytonos esőzések következtében, a vetési munkálatok teljesen megakadtak s csakis március hó utolsó hetében voltak ismét folytathatók.

— A túlságos sok nedvesség következtében egyes helyeken, különösen a mélyebb fekvésű földeken már az őszi vetések is silylődni kezdtek s e mellett a mezei utak is járhatatlanokká váltak, amely körülmény a mezőgaz-

dasági munkákat általában véve hátráltatta. Az ebből származó mulasztások azonban, kedvező időjárás mellett, remélhetőleg még pótolhatók lesznek.

— Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesületnek a mezőgazdasági érdekek ápolása céljából évek hosszú sora óta kifejtett hasznos tevékenységét a jelenlegi háborús állapotok jelentékeny mértékben korlátozták ugyan, mindazáltal az egyesület vezetősége, a rendelkezésre álló eszközök igénybe vételével, a háboru kitörése óta lankadatlan huzgalommal munkálkodik a vármegye gazdasági viszonyainak javítása és előbbre vitele érdekében, s különösen a tolyó évi termés biztosítása céljából fejt ki hasznos tevékenységet.

— Az 1914. évi szőlőtermés közepes, minőségileg elég jó volt. A szőlők legnagyobb része ősszel megmetszetett és befedtetett. Borkereslet eleinte csekély volt és az árak gyengék, az év vége felé nagyobb kereslet folytán az árak emelkedtek.

— A jelentésem időtartama alatt állandóan dúló háboru káros kihatású következményei a szép lendületű erdőgazdaságunkat sem hagyták érintetlenül. Nevezetesen az erdőmunkások számának nagymérvű apadása következtében a haszonfatermelés csaknem teljesen szünetelt s a mindennapi közszükségletben nélkülözhetetlen tűzifa termelése is a minimumra redukálódott. Az előbbi iránt megnyilvánuló szükséglet fedezése, rövidebb-hosszabb időig elodázható lévén, a termelésének hiánya a megélhetés lehetőségét nem fogja nehezíteni; de az utóbbi — napi szükségletet képezvén — kétségbevonhatatlannal áremelkedést fog okozni.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Aradra visszatérő királyi ügyész. Mintegy fél év előtt az igazságügyminiszter elrendelte Aradról az aradi királyi ügyészi kar egyik legkiválóbb, nagytudása tagját, Mórocz Dénest. Az északi megyék egyikében, amelyet orosz invázió érintett, a máramaroszi kir. törvényszék területén politikai és igazságszolgáltatási szempontból egyaránt fontos feladat vár betöltésre s a felsőbb fórum Mórocz Dénest, a kiváló képességű fiatal ügyészt szemelte ki erre. Fél éven keresztül töltötte be ezt a fontos hivatást felsőbb fórumainak kifejezett nagy megaláztatására Mórocz, míg most, miután Aradon is nélkülözhetetlen, Eckenberger Károlynak, az aradi kir. ügyészség vezetőjének többzörös sürgős kérésére visszarendelték Aradra. Visszatérte az aradi jogász-körökben nagy megaláztatást és örömet keltett.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1915. évi április 23-án:

B) Bérlet. B) Bérlet.
R. Gombaszöghy Frida vendégfelleptével:

H a l l ó.

Vigjáték 3 felvonásban.

Kedzete este 7/8 órakor.

Felolós szerkesztő:
Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.*

Miért olvassa
előszeretettel
a közönség az
Aradi Közlöny-t?

Mert

Az Aradi Közlöny

ma Magyarország legelterjedtebb, leg-
tartalmasabb és legkedveltebb vidéki
napilapja, mely a háboru alatt is a kö-
zönség fokozottabb igényeit tartotta
szem előtt és nem szallította le szö-
vegrészének terjedelmét és ma is a
régi nagyvágban jelenik meg.

Az Aradi Közlöny

a világháboru eseményeiről minden-
kor a legelsősebb és a legfrissebb
tudósításokban számol be. Közlemé-
nyeinek eredetisége és érdekessége,
valamint háborus híreinek megbízható-
sága recén is legolvasottabb napilap.

Az Aradi Közlöny

mindenkor a közeti hü olvasóját.

Az Aradi Közlöny előfizetési árai:

Helyben:	Vidéken:
Egy óra 2 K — f.	Egy óra 2 K 40 f.
1/4 évre 6 K — f.	1/4 évre 7 K — f.

Permetező javítások
elfogadtatnak.

PATENT.

**Egészségi
kutszivattyuk.**

E kutszivattyuk a kut-aknában képződő mérges gázokat és egészségtelen levegőt elvezetik, a fagy-
csapon alkalmazott zuhany min-
dig friss, üde levegővel hozza a
vizet érintkezésbe, miáltal a víz
is mindig friss üdítő és egészsé-
ges marad. Mivel pedig az akna
fedett, a levegőben uszálló bakte-
riumok az aknától elzártnak és
így fertőzés alig történhet. — Az
egészségi szivattyuk télen nem
fagynak be, nyáron pedig állott
víz nem marad benne.

E szivattyuknál minden fa al-
katrészt mellőztetik, mert ezeknek
viznyálka képződik ami a kolera,
tifusz és más egyéb betegségek
bacillusainak valóságos tenyész-
telepeivé változhat. 1121
Régi rendszerű kutszivattyuk
átalakítását elvállalok.

Patent tűzfecskendők.
Patent borszivattyuk.
Patent kályhacsövek.

Hönig Ottó

M. kir. szabadalmazott
szivattyu készítőni
Arad, Rákóczi-utca 27.

**Költözködők
figyelmébe!**

Villamos világítási berende-
zéseket csillárokkal együtt,
kedvező feltételek mellett
szerel és szállít 1221

Koch Dániel
Arad Deák Ferenc-utca 42 sz.

Uránia Színház.

Pénteken

Fern Andra film:

Legyen béke a földön!

Háborus dráma 3 részben.

Községek előjáróságainak,

Kereskedőknek ajánlok nyírségi

burgonyát

garantált szállítási kötelezettséggel 1221

Kalmár Endre

terményüzlete ARAD, Asztalos Sándor-utca és
Chorin Aron-utca sarok. —: Telefon 670.

Jön! Jön!

„Ödipus“

nemsokára itt lesz,
nem kell tozakodni és
előre jegyet váltani,
mindenki látni fogja

Jön! Jön!

Kalmár József

villanyszerelő

Arad, Szalay-utca 2. sz.

Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja

költözködők figyelmébe: villanyos világítási berendezéseket, villanyos csengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

villanyos csillárokat, villanyos főzőedényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajszűrő vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villanyos cikkeket.

„Figyelmeztetés“-ben előírt módon a legpontosabban járjanak el.

FIGYELMEZTETÉS

a harctérről visszahozott lovakkal követendő elbánás tárgyában.

Mint hogy a harctérről visszahozott lovak a hadműveletek alatt olyan helyeken is megfordultak, ahol magukat különböző ragadós betegségekkel (takonykór, rühkór, stb.) befertőzhették, az ilyen lovakkal nehogy az itthon lévő lovakat befertőzzék, legalább két hónapig a következő módon kell bálni:

1. A lovakat az istállóba való beállítás előtt alaposan meg kell tisztítani.
2. A lovakat, amennyiben lehetséges külön istállóban kell elhelyezni.
3. A lovakat közös vályuból itatni, vagy közös etetőből etetni nem szabad.
4. Az ilyen lovak által meghagyott takarmányt nem szabad más lovakkal feletetni.
5. Az ilyen lovak szerszámaiba nem szabad más lovat befogni.
6. Az ilyen lovakat összefogva ne használják más lovakkal.
7. Idegen istállóba más lovak közé nem szabad beállítani.
8. Más lovakkal közösen nem szabad legeltetni.
9. A kik sérült lovakat gyógykezelnék, minden ló kezelése után kezéiket szapannal jól mossák meg és sebes kézzel azokhoz soha hozzá ne nyuljanak.
10. Ha az állaton bármilyen betegséget észlelnék, (orrfolyást, mirigydagasztot, vagy a bőrön kiütést, pürcsényt) veszik észre, azt azonnal be kell jelenteni a községi előljárásának.
11. Két hónap után az óvatosság megszüntethető.

Arad, 1915. évi április 18.

Grein főkapitány.

1915. El. XIV. A. 107. szám. — 14. sz. Bizotts.

Hirdetmény.

A battonyai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság 1915. évi március hó 11-én 880/1915. tk. sz. a kelt végzéssel kiküldött bizottság ezennel közhírre teszi, hogy Magyarbánhegyes községre vonatkozólag az 1886: XXIX., 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. t.-cikknek értelmében szerkesztendő telekkönyvi betétek készítésének munkálata folyamathoz tétetvén, a nevezett községben a helyszíni eljárás és pedig az 1891: XVI. t.-c. 9. §-a értelmében első sorban az azonosítás 1915. évi május hó 17-én és ennek befejeztével a további bizottsági eljárás fog kezdődni.

Ezenélfogva felszólítanak:

1. mindazok, akik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt a kitűzött határnapon megkezdendő eljárás alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;
2. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog telekkönyvi bekebelezését a kitűzött határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézett szabályszerű beadvány útján kiegészítik, vagy a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratok alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmeik előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átírásra az 1889: XXIX. t.-c. 15-18. §-al és az 1889: XXXVIII.t.-c. 5., 6., 7. és 9. §-al értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogukat ez uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illetéktelengedési kedvezménytől is elesnek; és
3. azok, a kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb meg származó nyilvántartásilag bejegyzve, ugyasintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítása végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Várhelyi Károly, 1470 Dávid Samu, kir. betétszerkesztő tkvvezető. kir. betétszerkesztő bíró.

5587—1915. kh.

Hirdetmény.

A m. kir. földművelésügyi minister 30800-III-A-1915. számú rendelkezés értelmében a következőket tesszen közhírré:

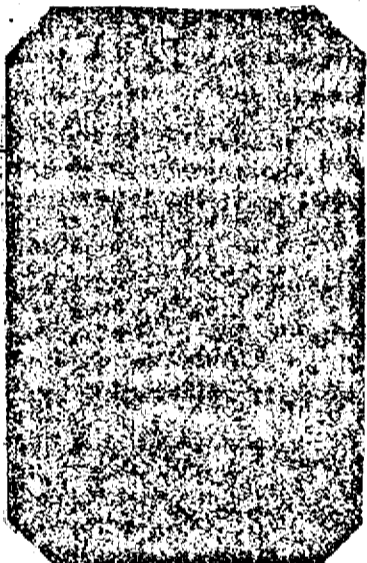
A hadi állapot tartama alatt, a katonai célokra használt lovak a rendkívüli helyzet folytán olyan helyeken is megfordulnak, ahol különböző ragadós betegségekkel befertőzhetnek s befertőzés esetén az állatoknak tömeges elhelyezése, egymással közvetlen érintkezése, valamint nem mindenben kielégítő gondozása stb. nagy mértékben elősegítik a köztük esetleg fellépett különböző ragadós betegségek terjedését.

A harctérről visszahozott katonai- és polgári- lovakkal ennek folytán a legnagyobb elővigyázattal kell bánni, nehogy azok az itthon lévő állományt befertőzzék.

Felhívom ennél fogva az érdekelteket, a kiknek birtokában 1915. évi január hó 1-óta kissejtetett és tartásra kiadott kincstári lovak, vagy hadi szolgáltatásból visszahozott polgári tulajdont képező máshas lovak vannak — hogy azokat s lovakat a marhalévél felmutatása mellett a Belváros, Sárkás külváros, Erzsébetváros és Újtelepi lakószabadon (Moldov) kórházánál (Moldov) és Ódeon rendőrhivatalnál Gáj, Ség, Póltura külvárosi lakosok és tanyai lakosok pedig a gáji alkaptányi hivatalnál haladéktalanul jelentsek be.

Meghagyom egyben az érdekeltektől tulajdonosoknak illetve vállalkozóknak, hogy a lovakon esetleg észlelt különösen takonykór vagy rühkórra gyanus betegségről saját érdekében is késedelem nélkül hivatalomnál azonnal tegyenek jelentést és a lovakkal az alábbi

Megérkeztek már a legújabb női modell taqál és szalma kalapok

Villanyerőre berendezett női kalap átvarrások a legújabb modell után, olcsóbb mint bárhol, bármilyen színesfestéssel együtt. Minden vasárnap délután este 8 óráig női kalap kiállítás az üzletemben. Uridivat kemény-, puha és gyermek kalapok nagy raktára. Panama-kalapok vegyileg tisztítása nálam eszközöltetik. :-: Tisztelettel:

Bittenbinder Konrád Arad, Deák Ferenc-utca 42. szám. (Fehér Kereszttel szemben.) 749

Kivánatra vidékre mintákat választékkal küldök.

ALVÁCZA

kénes högyógyfürdő Arad- és Hunyadmegyék határán

már megnyílt.

A fürdő, mely a múlt szezonban lett újonnan építve, a modern kor igényeinek teljesen megfelelően, kitűnő eredménnyel gyógyít: csúzt, köszvényt, rheumat, csontszut, lobosodást és különböző női bajokat. Természetes kénes hőferrásai 24—28 és 38°C hőmérsékletűek. Közvetlen vasúti állomás. Prospektussal készséggel szolgál a fürdőtulajdonos. 1458

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

F. hó 20-án

délben a Wild cukrászdában farkasszemű néző fekete gyászban öltözött hölgyecske írja meg, hogy tisztességes ismeretség lehetséges-e? és hol? e lap kiadóhivatalába „Háború” jellegre. 1482

LAKÁST KERESNEK.

Egy szoba, konyha

és fürdőszobából álló lakás azonnalra kerestetik. Címek a kiadóhivatalba kérelnék. 1488

KIADÓ LAKÁS.

Garzon lakás

Erzsébet-körút 38. szám alatt (2 utcai szoba és nagy nyitott balkon) butorozva, vagy enélkül, május 1-ére kiadó. Ertekezhetni ugyanott Dr. Vadász ügyvédnél. 1438

5 szobás

modern földszinti lakás augusztus 1-re kiadó. Bővebbet a Lakásnyilvántartási irodában, Deák Ferenc-u. 8. Telefon 816. 1462

2 szobás

modern lakás teljesen butorozva, konyhadény használatra kiadó. Bővebbet a Lakásnyilvántartási irodában Deák Ferenc u. 8. Telefon 816. 1486

ALKALMAZÁST KERES.

Idősebb urinőhöz

társalkodónő, ki betegápolásban is jártas, kerestetik. Bővebbet Baroh Simonnál, Salacz-utca 5/a. 1487

ALKALMAZÁST NYER.

Könyvelő,

ki a kettős könyvvitelben jártas, kerestetik a Szalámi-gyárba, Boros Beni-tér 11. sz. 1487

Négy polgárit végzett

fiatal ember helybeli iparvállalat irodájában gyakornokul felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 1485

Szakácsnő

— 30—40 éves — jó bizonyítvánnyal, felvétetik. Cím a kiadóhivatalban.

Kerestünk

korcsma és vendéglőnk részére egy idősebb józan életű kimerőt, 500 korona biztosítással, ki is vendéglőnk állandó kezelésére képes, saját konyhán kívül 50% jutalék, billiárd és vendégszoba 35% szabad lakás, kert és tűzifa. Erdekliedés személyes bemutatkozás előnyben. Seprős és vidéke fogyasztási szövetkezete. 1461

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Házbérkönyvek

célszerű beosztással Pichler Sándor papír és írószer kereskedésében Arad Szabadság-tér 1. Telefon 808. 781

2 tisztli nyereg kantárral,

2 bicikli jókarban, uri szobabutor, ágyak, pokrócok, függönyök, hűvőhuzartisztított ruhák eladók, tudakozódni lehet Deák Ferenc utca 29. szám, II. em., II. ajtó. 1436

Valódi

nyíri homoki rózsaburgonya 50 kgmon felüli tetszészerinti mennyiségben, waggonként is kapható Rubinstein Mór cégnél Arad, Weitzer János-utca Minorita-palota. 1374

Használt

irodai butorok, csillárok és pénzeszekrények jutányos áron eladók. Megtekinthetők d. e. 9—12-ig. Bővebbet Petőfi-u. 1., a hásmesternél. 1427

Veszek és eladok:

burgonyát, babot, szalonnát, zsírt, szappant

waggontételenként és mmá-zsánkint.

Kalmár Endre

Asztalos- és Chorin-u. sarok.

Telefon 670.

10861/1915.

Hirdetmény.

A hadbavonulás a harctéren eltűnt egyének hozzátartozói köréből tömeges tudakozások érkeznek a wieni cs. és kir. hadilevélár hadi-átviteli irodájához, a mely hivatal részéről a kért felvilágosítások meg nem adhatók, mivel a csapatoktól beérkezett jelentések alapján csupán az eltűnés tényéről van tudomás.

Az eltűnt katonai (népfőlkelő stb.) egyének nevel az összes meglevő adatok feltüntetése mellett a kiegészítő (népfőlkelő) parancsnokságok által az illetékes községi előjáróságokkal (polgármesterekkel, Budapestben a kerületi előjárókkal) közöltetnek. Ezenkívül még felvilágosítás adására csupán a Budapestben és Wienben alakult tudakozó irodák vannak hivatva. Más hatóságoknál való tudakozás tehát céltalan.

Arad, 1915. április 22.

A városi tanács.

2550—1915. pm.

Hirdetmény.

A cs. és kir. katonai kincstár aradi barakk építészeti osztálya a Birkás dűlőben épített barakkokban összegyűléző ürlékeknek közvetlenül a csálai erdő nyugati szélé mellett (a Bodrogi-ut mentén) elterülő állami földeken kijelölt kiüresítő helyekre való kifuváro-

zása végett, ezen területeket összekötő szállítható mezeli vasut felállítására engedélyt kért.

Ennélfogva a 40821—1896. sz. kereskedelmiügyi ministeri rendelet értelmében tartandó közigazgatási bejárás megkezdésének idejéről 1. évi április hó 26-ik napjának d. e. 9 óráját, összejveteli helyül pedig a városháza tanácstermét jelölöm ki.

Erről a cs. és kir. katonai kincstár, Aradvármegye és Arad város közönségét, a lippal m. kir. erdőgondnokságot és a csálai állami szőlő telepek vezetőségét és az esetleg ismeretlen érdekelteket értesilem.

Arad, 1915. évi április 19-én.

Varjassy Lajos,

polgármester.

8499—1915. kh.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy Arad sz. kir. város területén a kémérésre kerülő marhahús maximális árai a városi tanács 9429—1915 sz. határozatával a polgármester ur 2467—1915. sz. határozatával a következőképp állapították meg: 1. pecsenye hús kgja: 2 K. 48 fill. 2. hátulja hús kgja: 2 kor. 24 fill. 3. szegye hús kgja: 1 kor. 92 fill. 4. vesepecsenye hús kgja: 3. kor. 20 fill.

A város közönsége által vásárolt I. rendű hizott jószágokból kimért hús maximális árai a következők: I. rendű húsok (pecsenye) 3 K. 80 fill. II. rendű húsok (hátulja leve) 3 kor. 40 fill. III. rendű húsok (szegye) 3 korona.

Az 1884 évi XVII. t. c. be iktatott ipartörvény 64 §-a, valamint az 54000/1908. sz. húsvizsgálati szabályrendelet 24 §-a alapján elrendelem, hogy minden mészáros, aki a város közvetítésével vásárolt I. rendű, hizott marhát ad el, köteles ezen utóbbi, — a ki pedig nem a városiól átvett marhát vág, — a fentebb megállapított maximális, vagy esetleg ennél alacsonyabb eladási árakat, az eladási helyeken szembeöltő és olvasható módon kifüggesztetni. Ezen árak kifüggesztését elrendelő meghagyásom ellen vétők az 1879. évi XL. t. c. 187 §-a alapján fognak büntetetténi.

Figyelmertetem az érdekelteket, hogy a fentebb meghatározott legmagasabb áraknál drágábban árusítani tilos, az ez ellen vétők az 5607—1914 M. E. sz. ministeri körrendelet értelmében két hónapig terjedhető elzárással és 600 kor. ig terjedhető pénzbüntetéssel fognak büntetetténi.

Kijelentem továbbá, hogy jelen rendelet betartását községimivel a legszigorubbán ellenőriztetni fogom és minden tudomásomra jutott áruhátró ellen kérielhetetlen szigorral fogok eljárni.

A város fogyasztó közönségét felhívom, hogy a maximális árakat áthágó mészárosi hivatalomnál haladéktalanul jelentse fel.

Arad, 1915. április 17.

Grein Nándor,

főkaptány.

Köhögés, rekedtség és elnyájkásodás

ellen megbízható és leg-
jobb hatású szer a

Tussinal-cukor

Ára 70 fillér.

Tussinal-tea

Ára 50 fillér.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habak! A
szájüreget desinficiálja, utóíze
igen kellemes. Ára egy porcellán-
szalencének 60 fillér.

A mértéktelen dohányzás- szenvedély

legbiztosabb, legegészségesebb
és legkellemesebb ellenszere a

Menthol - cigaretta

1 darabnak az ára, mely hosszú
időre elég: 1 korona.

Fejkorpat

leggyorsabban megszünteti

az eddig egyedül ily szer, a
világhírű „Tegerit” korpa-
kencőc.

Ára egy téglének 2 korona.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrassy-tér 29. sz. (Megyeházzal szemben.)